

**Budsjett 2024 og
handlingsprogram 2024 - 2027**

**Froland
kommune**

Kommunestyrets budsjettvedtak

1	Froland (1)	4
1.1	Kommunedirektørens innledning.....	4
1.2	Kommuneplan og utviklingstrekk.....	8
1.2.1	Satsingsområder i kommuneplan.....	8
1.2.2	Føringene i statsbudsjettet 2024.....	8
1.2.3	Hovedutfordringer	10
1.2.4	Nøkkeltall.....	10
1.2.5	Organisasjon.....	11
1.2.6	KOSTRA.....	17
1.2.7	Kommunebarometeret	18
1.3	Rammebetingelser for Handlingsprogram 2024 - 2027	20
1.3.1	Befolkningsutvikling	20
1.3.2	Finansielle måltall	21
1.3.3	Langsiktige forpliktelser.....	22
1.3.4	Rammetilskudd og skatt.....	24
1.3.5	Pensjon.....	25
1.3.6	Kommunesamarbeid.....	26
1.3.7	Låneportefølje.....	28
1.3.8	Investeringer	32
1.3.9	Eiendomsskatt	34
1.3.10	Å Energi.....	34
1.3.11	Tiltak i handlingsprogrammet	35
1.4	Budsjettrapporter	36
1.4.1	§ 5-6.Økonomisk oversikt etter art – drift.....	36
1.4.2	§ 5-4.Bevilgningsoversikter – drift	37
1.4.3	§ 5-5.Bevilgningsoversikter – investering	38
1.4.4	Investeringsbudsjett fordelt på prosjekt	39
1.4.5	Sum bevilgning drift	40
2	Administrasjonen (10)	42
2.1	Virksomhetene	42
2.1.1	Om virksomheten.....	42
2.1.2	Mål for 2024.....	43
2.1.3	Satsingsområder.....	43
2.1.4	Budsjettramme 2024.....	43
3	Froland skoler (30)	47
3.1	Virksomhetene	47
3.1.1	Om virksomheten.....	47

3.1.2	Mål for 2024.....	48
3.1.3	Satsingsområder.....	49
3.1.4	Budsjettramme 2024.....	51
4	Kultur, idrett og fritid (40)	53
4.1	Virksomhetene.....	53
4.1.1	Om virksomheten.....	53
4.1.2	Mål for 2024.....	54
4.1.3	Satsingsområder.....	56
4.1.4	Budsjettramme 2024.....	58
5	Teknisk (50).....	60
5.1	Virksomhetene.....	60
5.1.1	Om virksomheten.....	60
5.1.2	Mål for 2024.....	61
5.1.3	Satsingsområder.....	61
5.1.4	Budsjettramme 2024.....	62
6	Helse og velferd (60).....	65
6.1	Virksomhetene.....	65
6.1.1	Om virksomheten.....	65
6.1.2	Mål for 2024.....	65
6.1.3	Satsingsområder.....	65
6.1.4	Budsjettramme 2024.....	66
7	Familiens hus (70)	68
7.1	Virksomhetene.....	68
7.1.1	Om virksomheten.....	68
7.1.2	Mål for 2024.....	68
7.1.3	Satsingsområder.....	69
7.1.4	Budsjettramme 2024.....	71
8	Omsorg (80).....	72
8.1	Virksomhetene.....	72
8.1.1	Om virksomheten.....	72
8.1.2	Mål for 2024.....	72
8.1.3	Satsingsområder.....	72
8.1.4	Budsjettramme 2024.....	73

1 Froland (1)

1.1 Kommunedirektørens innledning

Budsjett 2024 og Handlingsprogram 2024-2027 utgjør handlingsdelen til Kommuneplanen ihht. §11-1 i Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven). Budsjettet er utarbeidet i henhold til kommunelov §14 nr.4 fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 22. juni 2018.

Froland kommune har de siste årene hatt god befolkningsvekst, og prestert godt i Kommunebarometeret. I 2023 kommer Froland kommune på 76. plass, og har steget jevnt og trutt de 10 siste årene, fra 2013 hvor vi havnet på plass nr 342. Videre bør Froland være godt posisjonert for fremtiden dersom man vil få en videre befolknings- og næringsvekst på Sørlandet slik mange spår. Likevel er det ikke mangel på bekymringer for kommunene de neste årene, og et relativt samstemt kommune-Norge synes å være enige om følgende utfordringer;

- Flere eldre gir økte helse- og omsorgsbehov
- Trangere økonomi krever tøffere prioriteringer
- Flere utenfor samfunns- og arbeidsliv
- Klima-, natur- og miljøutfordringene tiltar
- Digitalisering i ulik fart og med ulik kraft
- Større risiko for uønskede hendelser
- Demokratiet utfordres fra flere hold
- Vedvarende mangel på personell og kompetanse

Flere eldre med omsorgsbehov, trangere økonomi og mangel på personell er kanskje de områdene som er nærest forestående til å påvirke kommunens drift.

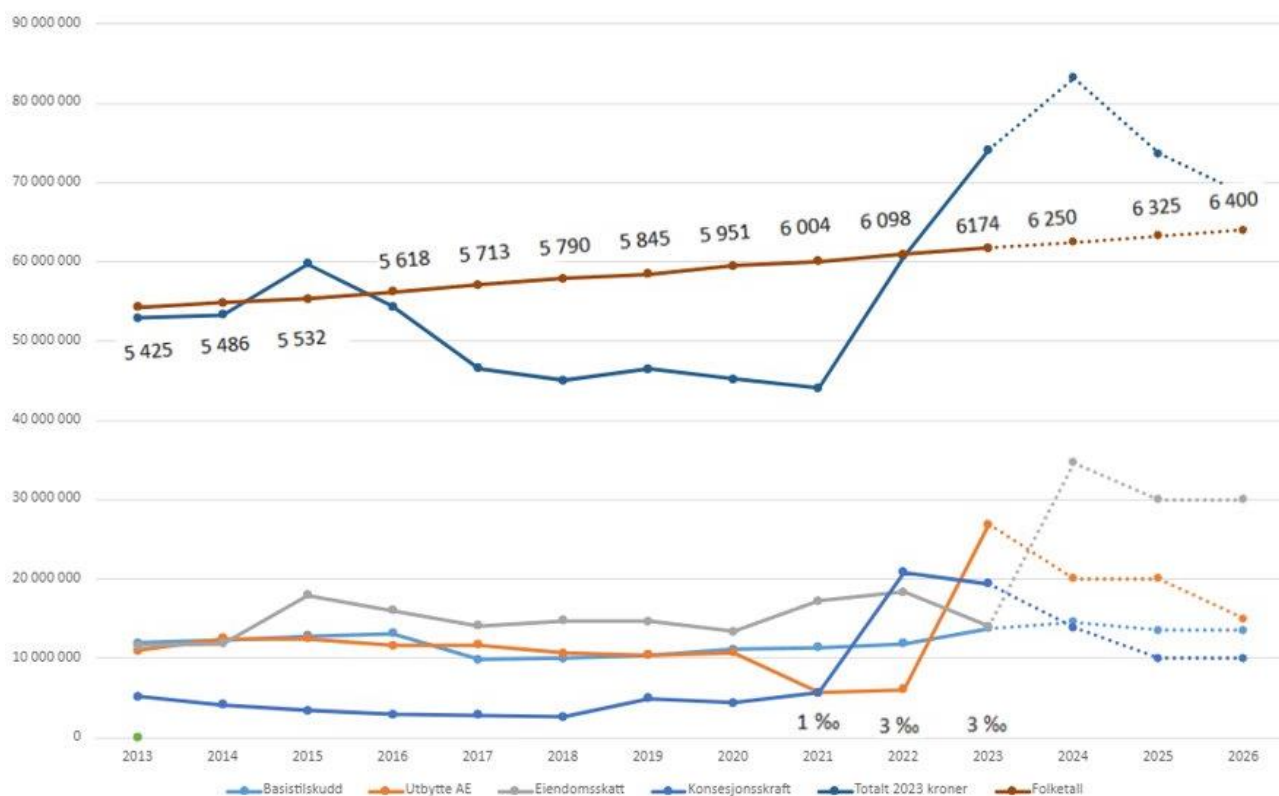
Budsjettet for 2024 er særdeles krevende. Dramatisk økning i rentekostnader, høy inflasjon og sviktende inntekter gjør at det fortsatt må kuttes i drift og tjenestenivå. Dette rammer kommunens tjenester, som de nærmeste årene får ytterligere lavere kvalitet og omfang, og forsvarlighetsnivået må utfordres.

I tillegg til kutt i tjenester, tas det i det foreslåtte budsjettet en del risiko knyttet til sentrale forhold som;

- kommunens egne energikostnader
- kommunens rentekostnader
- uforutsette hendelser
- muligheten til å kunne håndtere nye varslede tjenestebehov for sårbare innbyggere

Froland kommune har i de siste 6 år (2018-2023) gått inn i årene uten særlig buffer avsatt til uforutsette utgifter. Dette er ikke tilfredsstillende for en vekstkommune som hvert år opplever mange uforutsette hendelser som i mange tilfeller kan kreve umiddelbare tiltak og mye ressurser.

Ved å analysere noen utvalgte poster som ikke er påvirket av kommunens drift av innbyggertjenester, ser vi at disse har påvirket økonomien negativt i stor grad de siste 7 årene.

Disse postene har vært direkte utslagsgivende i kommunens økonomi i disse årene, og har medført at kommunen har måttet jobbe med ekstraordinært mange sparetiltak og kutt, samt innføre eiendomsskatt.

Som et resultat av disse tiltakene ser vi at Froland kommune er blant de kommunene har aller laveste netto driftskostnader per innbygger i Agder (basert på offisielt rapporterte tall i 2022).

	Nto driftsutg.	Bto driftsutg.	Bto driftsinnt	Netto lånegjeld	Administrasjon 120	Kommunebarometeret 2023
4203 Arendal	67 802	96 575	98 260	105 550	2 675	33
4202 Grimstad	67 821	90 923	90 852	54 824	2 698	107
4204 Kristiansand	68 604	93 315	93 058	89 054	3 213	28
4215 Lillesand	71 464	100 421	99 512	126 520	5 353	47
4214 Froland	72 486	102 228	103 540	96 812	2 880	76
4223 Vennesla	72 958	96 393	95 886	69 502	4 206	80
4225 Lyngdal	73 083	102 705	104 323	93 807	3 255	114
4206 Farsund	73 769	108 667	108 053	91 816	2 886	96
4219 Evje og Hornnes	73 979	102 205	100 266	70 863	4 463	14
4216 Birkenes	78 723	103 517	101 385	95 662	5 280	114
4213 Tvedestrand	79 108	111 751	110 144	117 120	4 004	135
4201 Risør	79 906	105 148	104 283	98 656	4 813	139
4205 Lindesnes	80 633	105 728	102 106	72 673	2 724	24
4207 Flekkefjord	81 023	111 626	112 928	84 616	3 722	16
4211 Gjerstad	83 348	132 634	134 406	153 269	5 321	143
4227 Kvinesdal	87 333	138 670	139 056	73 227	3 934	86
4212 Vegårshei	88 644	110 197	105 075	97 509	7 182	190
4226 Hægebostad	94 807	131 657	125 342	91 365	5 576	319
4217 Åmli	98 329	138 386	142 449	94 699	11 788	159
4218 Iveland	100 164	134 215	129 754	62 548	11 485	283
4220 Bygland	109 694	170 402	164 169	119 473	8 432	294
4221 Valle	111 681	199 229	204 535	103 931	13 776	317
4222 Bykle	134 984	331 666	352 364	130 544	25 332	241
4224 Åseral	135 141	237 175	224 412	155 211	19 516	254
4228 Sirdal	162 013	247 257	236 774	219 857	17 981	262
EAKUO Landet uten Oslo	70 814	99 270	101 469	94 193	4 128	
EKG01 KOSTRA-gruppe 1	71 503	98 681	100 401	97 591	4 657	
Gjennomsnitt Agder	89 900	136 108	135 317	102 764	7 300	

12137: Finansielle nøkkeltall i kroner per innbygger, kommunekonsern, etter region, statistikkvariabel, år og regnskapsbegrep

12362: Utgifter til tjenesteområdene, kommunekonsern, etter statistikkvariabel, region, år, funksjon og art

Det er tilfredsstillende å se at et eksterne konsulentsekskap/organisasjoner i egne rapporter (eks. Kommuneindeksen av Agenda Kaupang og Kommunebarometeret) bekrefter at det vi har jobbet med i flere år har gitt resultater. Bestillingen fra de folkevalgte har vært krystallklar; Vi må kutte der vi kan, og effektivisere alle tjenester. Kommunedirektøren mener at alle våre ansatte har jobbet lojalt og målrettet med dette, og at det er godt at dette også nå gir utslag i offisiell statistikk og rapporter.

Utgangspunktet for 2024-budsjettet har vært 2023-budsjettet, men med fokus på å redusere kostnader der det er mulig, snarere enn å prioritere nye tjenester. Videre har vi gått dypere inn i statistikk og detaljer innenfor to av de største driftsområdene til kommunen; oppvekst og omsorg. Dette er områder hvor kommunen yter tjenester etter vedtak fattet i samsvar med lov og forskrift. Det fremstår da tydelig at det skjedd store endringer de siste to årene, som gjør at de statlige beregnede inntektene innenfor disse områdene ikke lenger dekker det som vi per i dag oppfatter som et forsvarlig nivå. Dette må i budsjettene fremover utfordres, og prosesser må iverksettes snarest.

Kommunedirektøren opplever at det er budsjettprosessen som er den mest krevende delen av økonomiarbeidet. Gjennom året viser budsjettansvarlige god økonomikontroll og tar eierskap til budsjett og politiske vedtak. Virksomhetsledere og andre sentrale ansatte i virksomhetene har deltatt aktivt i budsjettarbeidet, og formannskapet har vært løpende orientert og hatt mulighet til å komme med innspill underveis.

Til tross for at kommunen klarer å ha svært lave kostnader per innbygger, oppleves det at kommunen klarer å levere et anstendig tjenestetilbud. Kommunedirektøren er utvilsomt svært stolt over alle medarbeidere som hver dag bidrar til de gode tjenestene og til gode arbeidsfellesskap. Det gode samarbeidet med politikere, tillitsvalgte og verneombud utvikler organisasjonen og forbedrer systemer og arbeidsforhold for alle våre ansatte.

Gjennom åpenhet, respekt og redelighet skal vi sammen jobbe videre for å holde visjonen "Enkelt og nært!" levende, og sørge for at våre innbyggere har en kommune det er godt og meningsfullt å bo i.

Bo Andre Longum
Kommunedirektør

1.2 Kommuneplan og utviklingstrekk

1.2.1 Satsingsområder i kommuneplan

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen. Plan- og bygningsloven § 11-2

Kommuneplanens samfunnsdel er grunnlaget for kommunens planer og aktiviteter. Hvert år utarbeider vi budsjett og handlingsprogram som viser hvordan planen skal følges opp. Mange av temaområdene som er omtalt i kommuneplanen, slik som likestilling, inkludering og mangfold, klima og beredskap, har egne planer som gir mer detaljerte beskrivelser av dagens situasjon, spesifikke fremtidsmål og tiltak

FNs bærekraftsmål og kommuneplanen

FNs bærekraftsmål er en felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene. I Norge er mange av målene nådd, men det gjenstår også mye arbeid. Målene og tankegangen i kommuneplanen vår er forankret i hovedsatsningsområdene i Regionplan Agder 2030 og Veikart for bedre levekår i Agder.

Kommunens virksomheter har fokus på tjenester og tiltak som understøtter kommuneplanens satsingsområder. Dette redegjøres det for i virksomhetenes egne kapitler i dette handlingsprogrammet.

Vårt slagord er: Enkelt og nært

Våre verdier er: Åpenhet, respekt, redelighet

Gjennom en politisk styrt prosess har man valgt å satse særskilt på noen mål i Froland:

- God helse og livskvalitet (FNs bærekraftsmål nr. 3)
- God utdanning (FNs bærekraftsmål nr. 4)
- Bærekraftige byer og lokalsamfunn (FNs bærekraftsmål nr. 11)

Kommunens virksomheter har fokus på tjenester og tiltak som understøtter kommuneplanens satsingsområder. Dette redegjøres det for i virksomhetenes egne kapitler i dette handlingsprogrammet.

1.2.2 Føringer i statsbudsjettet 2024

Regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram den 6. oktober. I kommuneopplegget anslås realveksten i *frie inntekter* for kommunene til 5,1 mrd. kr, mens det i kommuneproposisjonen i mai ble signalisert en vekst i intervallet 4,4-4,7 mrd. kr. Oppjusteringen må ses i sammenheng med at anslaget for pensjonskostnader som finansieres med frie inntekter, er økt med 0,7 mrd. kr basert på oppdaterte tall fra pensjonsleverandørene. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter for 2024 er det lagt til grunn en kostnadsvekst (deflator) på 4,3 % (fordelt med 4,9 % som årslønnsvekst og 3,4 % som prisvekst). I realveksten ligger det også inne 150 mill. kr til satsing på psykisk helse og rus og 40 mill. kr til helsestasjon og skolehelsetjeneste. Aktuelle beløp for Froland kommune er hhv. 184.000 kr og 50.000 kr. I tillegg er 100 mill. kr fordelt til de kommunene som taper mest på modellen for gradert basiskriterium. Aktuelt beløp for Froland kommune er 1,093 mill. kr.

Realveksten på 1,3 % er regnet fra inntektsnivået i 2023 slik det ble anslått etter behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2023. Når veksten regnes fra anslag på

regnskap for 2023, blir inntektsveksten fra 2023 til 2024 lavere, siden veksten regnes fra et oppjustert nivå sammenlignet med nivået i revidert nasjonalbudsjett 2023. Oppjusteringen for i år har sammenheng med økt skatteinntektsanslag for kommunene med 3,547 mrd. kr. Skatteinntektene for i år er nå anslått til -5,7 % nominelt for kommunene. På kostnadssiden bør spesielt merkes at deflatoren for inneværende år er nedjustert fra 5,2 prosent i RNB til nå 4,5 prosent. Redusert prisvekst betyr også at realverdien av inntektsveksten for 2024 blir høyere. Deflatoren for 2024 er altså anslått til 4,3 prosent.

Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren for personlige skattytere for 2024 settes ned med 0,2 prosentpoeng. Denne justeringen har sammenheng med et makroøkonomisk styringsmål om at skatteinntektsandelen (inkl. eiendomsskatt) skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene. Ordinær skatt på inntekt og formue (inkl. naturressursskatt) for 2024 anslås å bli 5,8 % høyere for kommunene samlet, sammenlignet med det sist justerte nivåanslaget for i år. Rammetilskuddet for kommunene foreslås økt med 3,4 %. Sum frie inntekter anslås etter dette å øke med 4,7 % nominelt.

I kommunestyrets budsjettvedtak for 2024 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskudd) satt til **451 mill. kr.**

Oppgaveendringene over rammetilskuddet omfatter følgende innlemminger, korreksjoner og regelendringer: Beløpet i hver av linjene viser kommunens andel av den enkelte korreksjonen (fordelt etter aktuell delkostnadsnøkkel) – og som kan brukes i beregningen/dokumentasjonen av rammeendringer for aktuelle tjenesteområder.

Kommunedirektøren har for de øvrige årene i planperioden (2025-27) budsjettet med en årlig realvekst over kommuneopplegget på 3,0 mrd. kr eller 0,8 % (dvs. noe utover demografikostnadene i makro), og forutsatt den samme relative veksten på skatt og rammeoverføringer.

Oppsummert for årene i økonomiplanperioden opereres derfor med følgende anslag for frie inntekter (i 1000 2024-kr):

	2023	2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd (fast del)	188 100	209 090	214 623	215 793	218 187
Skatt	172 782	184 849	187 980	190 795	193 312
Inntektsutjevning	47 269	50 992	51 966	52 839	53 619
Sum frie inntekter	408 151	444 931	454 569	459 427	465 118
%-endring		9,0	2,2	1,1	1,2

1.2.3 Hovedutfordringer

Froland kommunes tjenestetilbud har de siste årene måttet tilpasses en ny økonomisk situasjon.

Det har vært store utfordringer med å få budsjett 2024 og handlingsprogram 2024-2027 til å både gå i balanse, samt være realistisk. Vi må erkjenne at inntektsnivået har permanent blitt vesentlig redusert siden 2017, og det siste året har kapitalkostnadene, strømprisene, og inflasjonen økt kraftig.

Froland kommune er blant de kommunen som har aller laveste driftskostnader per innbygger, men med dagens rammebetingelser, gir dette oss ikke godt nok grunnlag til å fortsette med et tjenestenivå hvor dagens nivå er standarden for forsvarlighet. Vi hadde håpet på en enklere budsjettprosess for 2024, men det er flere sentrale elementer som likevel har skapt utfordringer;

- Høy pris- og lønnsvekst
- Økte strømkostnader
- Økte renteutgifter
- Økt behov på tjenester knyttet til spesialundervisning på skole.
- Utfordringer med å tilpasse drift av helse- og omsorgstjenester ihht. et landsgjennomsnitt

Froland kommune er en fremoverlent kommune og viser evne og vilje til å videreutvikle seg i takt med den økte bosettingen i kommunen. Det er viktig at vi opprettholder et tilfredsstillende kommunalt tjenestetilbud samtidig som vi bidrar til samfunnsutviklingen. Fortsatt må mye prioriteres ned i 2024 vi må fortsatt ha en streng budsjettdisiplin. Slik som budsjett 2024 og handlingsprogram 2024-2027 foreslås, tror vi det vil være mulig å bevege seg mot en mer bærekraftig kommuneøkonomi fra 2025 og fremover. Men det fordrer at vi klarer å gjennomføre nødvendige endringer i 2024.

1.2.4 Nøkkeltall

Hovedtall i Budsjett 2024

Sum driftsinntekter: -649.408.168

Sum driftsutgifter: 652.062.494

Brutto driftsresultat: 2.654.326

Netto finanstransaksjoner: 31.065.706

Motpost avskrivninger: -30.740.000

Netto driftsresultat: 2.980.032 (Positivt fortegn betyr negativt resultat)

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter: -0,46%

Nettobudsjett fordelt på virksomhetene

Virksomhet	Regnskap 2022	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
10 Administrasjonen	12 319 980	11 697 607	13 064 539	13 514 539	13 514 539	13 514 539
11 Politisk, utvalg og arbeidsgiverordninger	9 992 953	9 465 076	9 705 539	10 035 539	9 705 539	10 035 539
12 Interkommunale samarbeid	8 472 304	8 824 661	9 611 869	9 611 869	9 611 869	9 611 869
30 Froland skoler	102 195 310	88 142 840	98 691 881	97 269 881	97 269 881	97 269 881
40 Kultur, idrett og fritid	10 176 183	6 988 218	9 688 869	9 488 869	10 045 060	10 601 251
50 Teknisk	44 988 219	37 316 878	40 350 577	40 350 577	40 238 077	40 238 077
60 Helse og velferd	62 220 648	40 970 469	56 542 106	55 614 106	53 573 106	54 546 106
70 Familiens hus	95 175 237	81 013 942	92 008 905	92 008 905	92 008 905	92 008 905
80 Omsorg	84 308 484	74 515 116	70 166 991	70 436 991	70 436 991	70 436 991
90 Finans	-419 738 110	-346 955 444	-386 736 164	-385 236 164	-383 308 855	-385 168 046
95 Selvkost og selvfinansierte prosjekter	-10 095 436	-11 979 363	-13 095 112	-13 095 112	-13 095 112	-13 095 112

1.2.5 Organisasjon

Kommunen er en kunnskapsbedrift der medarbeidere og ledere utgjør den viktigste ressursen for å levere gode tjenester. For Froland kommune er det avgjørende å lykkes med å rekruttere, utvikle og beholde medarbeidere, jobbe systematisk for en felles identitet og kultur, ivareta tilliten til kommunen og ha evne til å digitalisere og drive innovasjon og nyskaping. En god arbeidsgiverpolitikk er viktig for å lykkes med dette. Det forventes fortsatt konkurranse om relevant arbeidskraft i årene som kommer. Kommunen må være en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker seg og beholder kompetente medarbeidere. Flere må jobbe lenger, flere må jobbe mer (heltidskultur), og det er nødvendig å videreutvikle og oppdatere kompetansen i organisasjonen i tråd med utviklingen.

Froland kommune er i vekst, og befolkningsframskrivingen tilsier en økning i behovet for tjenester, spesielt innen helse- og omsorgsyrkene. Digitalisering og ny teknologi stiller nye krav til kompetanse, arbeidsprosesser og organisering. Kommunen må kunne levere riktig kvalitet på tjenestene på en stadig mer kostnadseffektiv måte.

Demografien vil utfordre oss både på det å få tak i nok faglært personell, men og å få tak i nok personell uavhengig av fagfelt. Det blir derfor viktig at vi jobber med hvordan vi rekrutterer og beholder våre ansatte og hvordan vi bruker kompetansen vår riktig. Vi er med i TØRN, som er et nasjonalt prosjekt via KS, der vi skal jobbe med dette.

For å løse utfordringsbildet har vi i vår arbeidsgiverstrategi pekt ut fire satsingsområder for å sikre rett kompetanse til å kunne levere riktige tjenester:

- Arbeidsmiljø og trivsel
- Rekruttere, videreutvikle og beholde kompetanse
- Medarbeiderskap og lederskap
- Endringer, omstilling og innovasjon

Visjon og verdier

“Enkelt og nært!” er vårt slagord og verdigrunnlag som danner felles plattform for organisasjonskulturen som skal prege Froland kommune. Dette er et mål og en forpliktelse og kjennetegner hvordan vi jobber og forholder oss til hverandre. Vi samarbeider og nyttiggjør samfunnets ressurser for å løse utfordringer og se muligheter. Våre tjenester skal være helhetlige og tilgjengelige og ha mennesket og miljøet i sentrum.

Våre verdier: åpenhet, respekt og redelighet, skal ligge til grunn for vårt arbeid og hvordan vi utvikler organisasjonen. Vi legger vekt på godt arbeidsmiljø og utvikling av medarbeiderne og deres kompetanse. Vi er opptatt av god rekruttering for å sikre kompetansen vi trenger for å levere gode tjenester til innbyggerne.

Åpenhet skal prege alle ledd i Froland kommune. Vi skal legge til rette for innsyn, slik at alle kan gjøre seg kjent med kommunens virksomhet. Ulike syn og meninger blir hørt,

vurdert og respektert. Vår aktive opplysningsplikt innebærer at vi skal gi korrekte og tilstrekkelige opplysninger.

Redelighet betyr at vi opptrer ærlig og rettskaffent i møte med innbyggere, samarbeidspartnere og hverandre. Alle parter skal oppleve å få korrekte og relevante opplysninger. Vi er klare på egne roller og unngår dobbeltroller. Vi opptrer upartisk og praktiserer likebehandling.

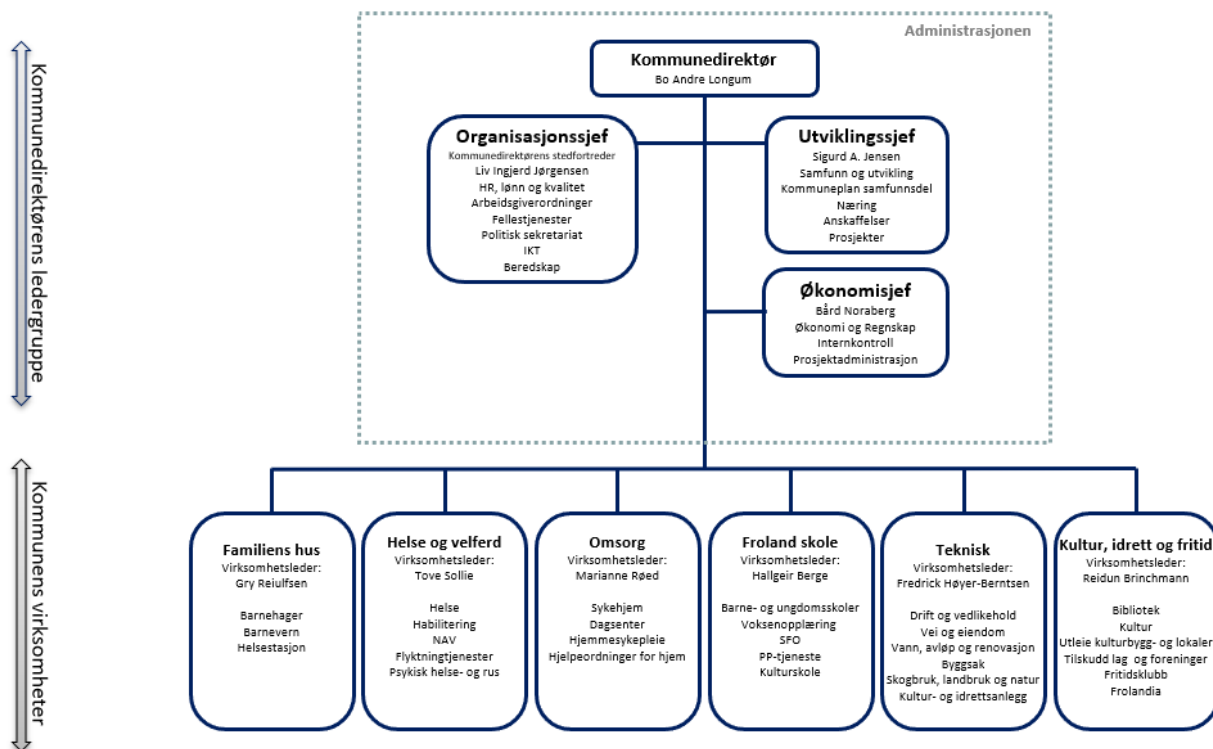
Respekt betyr at vi er tydelige på eget syn samtidig som vi viser toleranse og respekt for andres. Vi møter publikum og brukere med vennlighet, respekt og omtanke. Vi respekterer personvernet og overholder taushetsplikten. Vi har respekt for ulikhet og det enkelte individ, slik at mangfold blir verdsatt.

Administrativ organisering

Administrativt har Froland kommune en virksomhetsmodell og en ledergruppe bestående av kommunedirektør, 6 virksomhetsledere, utviklingssjef, organisasjonssjef og økonomisjef.

Kommunedirektøren er kommunens øverste administrative leder, og er ansvarlig for saksutredninger for folkevalgte organer og iverksettelse av politiske vedtak. Kommunedirektørens ansvar og myndighet er nærmere beskrevet i delegeringsreglementet som er vedtatt av kommunestyret. Delegeringen er fra kommunedirektøren til virksomhetsledere. Virksomhetslederne rapporterer til kommunedirektøren.

Hver virksomhet har et selvstendig ansvar innen sitt område, både når det gjelder fag, økonomi og personal.

Årsverk

Froland kommune er en stor arbeidsplass, med 472, faste årsverk. I tillegg har en midlertidige ansatte i ulike vikariater.

Lønnsutgiftene utgjør en stor andel av kommunens løpende driftsutgifter. For kommunen som helhet utgjør lønnsutgifter 62 % av løpende kostnader, for enkelte enheter over 90 % av rammen.

Personalbudsjett for kommunen og den enkelte virksomhet er utarbeidet, og redegjør for antall årsverk som budsjettet er bygget på, før nye tiltak om reduserte- eller økt antall årsverk. I tillegg er det for enkelte virksomheter avsatt midler til vikar ved fravær.

Kommunedirektørens forslag til personalbudsjett for 2024 er basert på totalt 472 årsverk. Dette er en økning på 31,8 faste årsverk i forhold budsjett for 2023. Økningen kommer som følge av nye tiltak og konsekvenser av politiske vedtak som ble iverksatt i løpet av 2023.

Administrasjonens forslag til personalbudsjett 2024			
	2023	2024	Endring
01 - Froland kommune			
10 - Administrasjonen	13,8	14	0,2
11 - Politisk, utvalg og arbeidsgiverordning	4,7	5,7	1
30 - Froland skoler	134,5	144	9,5
40 - Kultur	15,1	16,6	1,5
50 - Teknisk	33,7	36,4	2,7
60 - Helse og velferd	67,3	66,7	-0,6
70 - Familiens hus	63,2	71,4	8,2
80 - Omsorg	101,6	111,9	10,3
95 - Selvkost og selvfinansierte prosjekter	6,6	5,6	-1
Total	440,5	472,3	31,8

Likestilling, inkludering og mangfold

Likestillingsloven har som mål å oppnå full likestilling. Kvinner og menn skal få samme muligheter, og handlinger er ulovlige dersom de stiller kvinner og menn ulikt på grunn av kjønn. Likestillingsloven legger føringer for at det skal arbeides aktivt og planmessig for likestilling mellom kjønnene. Offentlige myndigheter skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering innen sitt virkeområde. Det skal tilbys likeverdige tjenester til hele befolkningen, og tjenestene skal treffe alle med hensyn til blant annet kjønn, minoriteter og funksjonsevne.

Froland kommune skal føre en arbeidsgiverpolitikk som fremmerlikestilling, og sikre like muligheter og rettigheter. Videre skal man hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn. Vi arbeider aktivt for likestilling, inkludering og mangfold.

Kommunen er en kvinnedominert arbeidsplass hvor kvinneandelen utgjør 82 prosent av de ansatte. Det er en tradisjonell fordeling hvor det er flest kvinner innen omsorgsyrkene. Det er innen de kvinnedominerte yrkene vi finner flest deltidsansatte. Det arbeides for å få en jevn kjønnsbalanse mellom kvinner og menn, samt å redusere ufrivillig deltid. Kommunen arbeider for å oppnå mangfold i personalet, slik at organisasjonen gjenspeiler befolkningen.

Regionplan Agder 2030 vektlegger arbeid med likestilling, inkludering og mangfold. Dette gjenspeiles også i mål i kommuneplan.

Froland kommune har inngått avtale om sertifisering som "Likestilt arbeidsliv" og vil i 2024 arbeide for å bli sertifisert som likestilt arbeidsplass. Likestilt arbeidsliv - Agder fylkeskommune (agderfk.no)

Heltidskultur

Deltidsstillinger, særlig innenfor helse- og omsorg, er en nasjonal utfordring. Dette forsterkes ytterligere av levekårsutfordringer på Sørlandet.

Utfordringene med deltid er blant annet:

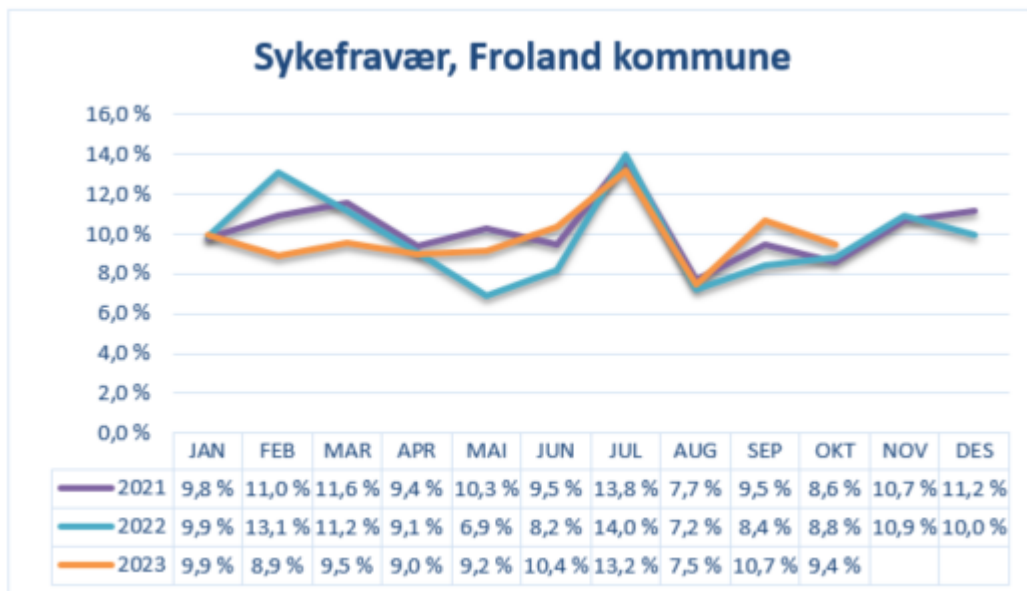
- Brukerne må forholde seg til mange ulike ansatte.
- Deltid gir dårlig utnyttelse av kompetent og knapp arbeidskraft som for eksempel sykepleiere og helsefagarbeidere
- Deltid gir stort kontrollspenn og administrasjon for leder, som medfører mindre tid til fag og ledelse.
- Kvinneandelen utgjør 82 prosent av de ansatte. Det er en tradisjonell fordeling hvor det er flest kvinner innen omsorgsyrkene.
- Deltid gir for mange uforutsigbar inntekt, manglende tilgang på lå, uforutsigbar fritid og lav pensjon

Det er innen de kvinnedominerte yrkene vi finner flest deltidsansatte. Antall heltidsansatte (ansatt i 100 % stilling) var 49 prosent i Froland kommune pr desember 2022. Fordelt på kjønn er andelen som arbeider heltid, 46 prosent for kvinner og 59 prosent for menn. (kilde; KS PAI rapportering). Deltidsstillinger, særlig innenfor helse og omsorgssektoren, er en nasjonal utfordring. Innen denne sektoren er det kun 28 prosent som arbeider heltid.

Froland kommune vil i 2024 fokusere videre på å redusere ufrivillig deltid og arbeide for en heltidskultur. Den viktigste innsatsen for å oppnå heltidskultur dreier seg om å øke kunnskap og bevissthet rundt heltidsarbeid. Det er nødvendig å endre holdninger og normer for å skape den heltidskulturen vi ønsker. Det vil også arbeides med å se på ulike arbeidstidsordninger for ansatte som jobber i turnus. I tråd med kommunens målsetting om effektive tjenester av høy kvalitet må pasient- og brukerperspektivet være det viktigste i arbeidet med å endre arbeidskulturene i kommunen slik at vi får økt andelen heltidstilsatte.

Nærvær og helsefremmende arbeidsplasser Froland kommune har stort fokus på forebygging, inkludering og arbeidsmiljøet for å styrke jobbnærværet, forebygge og redusere sykefravær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Gjennom et godt og aktivt samarbeid med bedriftshelsetjenesten, NAV Arbeidslivssenter, tillitsvalgte og verneombud jobbes det systematisk med ulike nærværs- og helsefremmende tiltak på de ulike virksomheten.

Sykefraværet i Froland har de siste årene vært på 8-10 prosent. Sykefraværet har de siste årene vært påvirket av pandemien og ligger på et høyere nivå enn tidligere år. Sykefraværet varierer mellom de ulike virksomhetene. Et høyt sykefravær reduserer gjennomføringskraften, påvirker arbeidsmiljøet og medfører økte kostnader for organisasjonen.

Arbeidet med nærvær og helsefremmende arbeidsplassutvikling må derfor videreføres og videreutvikles. I dette arbeidet er Agder Arbeidsmiljø IKS, NAV Arbeidslivssenter, verneombudene og de tillitsvalgte viktige samarbeidspartnere.

Froland kommune fortsetter å ha høyt fokus på sykefraværarbeidet og redusere sykefravær. for å oppnå dette vil fokuset for 2024 i Froland kommune være;

- Økt bruk av NAV Arbeidslivssenter og bedriftshelsetjenesten for bistand med ulike arbeidsmiljøverktøy og bistand inn i de lokale HMS- og kvalitetsutvalgene.
- Opplæring av ledere relatert til: nærvær, oppfølging av HMS/ IA plan, dialogplassen og bistand både i arbeidsmiljøprosesser og individuelle saker.

Lærlingesatsing

Froland kommune er en stor lærebedrift, og er sentral innen utdanning og rekruttering til yrkesfag i Agder. Lærlingordningen er også en bidragsyter til rekruttering og utdanning av fagarbeidere inn mot kommunens eget kompetansebehov. Lærlingene er et viktig bidrag i dagens tjenester og en nødvendig investering for morgendagens arbeidskraft.

Antall lærlingeplasser ble redusert fra 18 plasser til 12 plasser i 2020 og ytterligere redusert til 8 plasser i 2021. Dette er under Landstinget i KS sitt mål om to lærlinger per 1000 innbyggere per år, og Agderringet i KS sitt mål om tre lærlinger per 1000 innbyggere per år. Kommunestyret vedtok i sak 22/1590 (Agder fylkeskommune – Samarbeidsavtale 2023), at Kommunen skal jobbe for målet om tre lærlinger per 1000 innbyggere.

Froland kommune har i dag totalt 8 lærlinger innenfor ulike fagretninger som helsefag og barne- og ungdomsarbeider. I tillegg har vi en deltaker fra "Menn i Helse". For å oppnå målsetting om tre lærlinger per 1000 innbyggere må antall lærlingeplassering økes til 18, og den økonomiske rammen til lærlingordningen må økes.

Kommunedirektøren vil utarbeide «Plan og strategi for lærlingordningen 2024–2027» for å beskrive hvordan Froland kommune skal jobbe langsiktig, målrettet og systematisk med lærlingordningen framover. Gjennomføring av strategien forutsetter en økonomisk opptrapping innen lærlingområdet.

Årlig kostnad for en lærling er beregnet til kr 220 000,-.

Medarbeidertilfredshet

Froland kommune gjennomfører jevnlig 10 Faktor medarbeiderundersøkelse. Undersøkelsen ble sist gjennomført høsten 2022. Neste gjennomføring er planlagt til høsten 2024. 10-Faktor medarbeiderundersøkelse er utviklet for kommunal sektor. Fokus er på faktorer som er viktige for medarbeidertrivsel og som det kan arbeides systematisk med på alle nivå i kommunen. Det legges godt til rette for at det kan jobbes med resultatene mellom undersøkelsene.

Undersøkelsen bygger på godt validerte målemetoder fra forskningen, og den gir utviklingsorientert kunnskap om egen organisasjon. De ti faktorene som undersøkes er Indre motivasjon, Mestringstro, Autonomi, Bruk av kompetanse, Mestringsorientert ledelse, Rolleklarhet, Relevant kompetanseutvikling, Fleksibilitetsvilje, Mestringsklima og Prososial motivasjon

1.2.6 KOSTRA

KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir styringsinformasjon om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner, bydeler og fylkeskommuner. Det finnes tall om f.eks. pleie- og omsorgstjenester, barnehagedekning og saksbehandlingstid, og man kan sammenligne kommuner med hverandre, med regionale inndelinger (KOSTRA-gruppe/K01) og med landsgjennomsnittet.

Her er en KOSTRA-sammenlikning av kommunene i Agder som viser kostnad i kroner per innbygger ihht. tall for 2022 publisert 20.6.2023 (ssb.no/kostra - tabell 12362);

	Risør	Grimstad	Arendal	Krsand	Lindesnes	Farsund	Flekkefj	Gjerstad	Vegårsh	Tv strand	Froland	Agder	KOSTRA-gr1	Landet
Sosialsektoren samlet	5 868	4 297	3 726	4 371	3 335	2 713	3 282	5 632	3 198	4 801	2 435	4 005	2 766	3 660
Barnevern	2 609	2 259	2 397	2 252	4 256	1 602	2 229	2 901	3 578	2 696	2 676	2 512	2 573	2 709
Vann-avløp-renovasjon	-176	-62	-40	367	-344	-189	-184	162	549	703	179	-2	-182	-386
Kirke	785	723	625	762	644	779	693	540	700	753	661	754	741	692
Kommunale boliger	379	435	188	92	89	-508	1 493	-904	481	125	-323	238	104	288
Brann- og ulykkesvern	1 359	994	1 106	828	1 021	1 087	1 580	1 092	1 944	1 173	877	1 042	1 079	1 051
Politisk styring og kontroll	733	348	435	379	349	524	502	1 344	1 049	575	555	545	703	511
Administrasjon	5 935	3 562	3 432	4 209	3 475	3 612	4 334	6 767	11 708	4 419	4 031	4 733	5 232	5 048
Fellesutgifter	-3 837	-1 919	-2 588	-686	-27	-1 643	-3 936	819	-4 840	-4 352	-3 052	-1 781	-2 782	-2 553
Kultursektoren	3 086	2 231	2 862	3 276	3 301	2 994	3 948	1 186	2 101	2 373	3 362	3 168	2 137	2 878
Plan, byggesak og miljø	383	881	740	690	1 173	692	1 557	1 644	1 177	801	102	922	853	1 027
Næringsforvaltning	1 325	278	591	426	260	765	217	986	629	277	-2 794	-253	358	-445
Samferdsel	1 495	1 481	1 087	1 285	1 826	1 012	1 529	1 403	2 105	1 938	1 581	1 474	1 357	1 355
Eiendomsforvaltning	6 602	4 845	6 556	5 933	7 448	6 211	6 957	7 482	11 414	6 001	6 814	6 730	5 840	6 722
Barnehage	7 102	9 488	9 011	9 878	9 096	9 609	9 768	7 071	9 620	8 028	12 583	9 678	9 329	9 680
Grunnskole	16 864	15 887	15 658	16 084	19 437	16 685	19 061	16 592	19 801	17 172	18 961	17 418	17 114	16 292
Helse- og omsorg	35 865	26 768	28 613	24 255	32 692	33 528	35 099	36 114	34 896	37 503	30 219	28 717	30 039	28 927

	Lillesand	Birkenes	Åmli	Iveland	Evje og H	Bygland	Valle	Bykle	Vennesla	Åseral	Lyngdal	Hægeb	Kvinesdal	Sirdal
Sosialsektoren samlet	3 169	4 959	3 248	4 563	4 379	3 449	3 436	3 163	4 298	5 968	2 603	2 516	4 740	4 585
Barnevern	1 949	1 941	3 534	1 520	3 976	3 474	1 686	2 050	3 165	4 260	2 832	1 746	1 955	2 268
Vann-avløp-renovasjon	-853	-574	-1 344	1 709	57	2 827	2 752	-6 281	-201	-1 738	-236	-842	-19	-6 807
Kirke	646	910	1 505	874	913	1 683	3 040	2 125	512	1 487	770	1 022	1 107	2 427
Kommunale boliger	145	-234	-790	452	149	1 735	2 679	6 080	451	1 355	810	59	682	1 011
Brann- og ulykkesvern	847	906	1 544	2 813	1 065	3 781	3 425	3 522	814	2 079	1 011	1 653	1 170	4 428
Politisk styring og kontroll	551	813	1 414	2 308	1 004	2 710	2 585	4 780	482	5 349	423	1 875	1 140	3 478
Administrasjon	5 812	6 369	17 564	13 582	4 835	11 393	15 822	31 128	4 729	22 425	3 738	6 134	4 884	37 175
Fellesutgifter	-2 571	-2 556	-4 435	-5 279	-2 824	-7 456	-4 881	-2 316	-2 213	-1 694	-2 549	-4 245	-3 957	-2 504
Kultursektoren	2 556	2 102	2 978	4 166	2 706	6 814	11 843	24 227	2 606	8 674	2 553	1 225	4 713	8 507
Plan, byggesak og miljø	1 346	1 235	1 221	2 283	1 138	4 189	3 198	8 243	1 190	5 604	335	1 566	1 418	3 235
Næringsforvaltning	555	213	-3 130	-1 836	-131	-10 999	-27 629	-63 544	-602	-20 259	500	1 186	-2 928	-15 619
Samferdsel	1 417	1 778	3 018	3 453	1 532	2 755	4 359	11 229	1 222	7 198	1 094	2 125	2 312	4 673
Eiendomsforvaltning	5 781	4 990	11 352	12 824	7 725	16 188	18 433	33 077	5 594	25 011	7 372	11 945	9 579	29 670
Barnehage	9 670	11 768	9 924	15 540	7 776	8 732	11 120	14 336	10 736	10 156	9 346	10 594	10 437	12 597
Grunnskole	19 057	21 702	18 265	24 035	18 748	25 239	21 679	35 593	18 952	33 257	20 057	24 909	20 922	28 363
Helse- og omsorg	27 164	27 218	42 690	29 940	29 093	49 415	52 868	57 736	26 657	48 402	29 732	42 868	38 628	61 689

Froland scorer bra totalt sett sammenliknet med Agder. Men hvis vi sammenlikner de største sektorene barnehage, grunnskole og helse- og omsorg, og går dypere inn i tallene og vurderer disse opp i mot de respektive aldersgrupper, så ser vi at vi nå får et vesentlig avvik mot et landsgjennomsnitt.

1.2.7 Kommunebarometeret

Det er tidligere vedtatt at analysen Kommunebarometeret fra Kommunal Rapport skal brukes som styringsinformasjon om hvordan kommunen presterer målt opp imot resten av kommune-Norge.

Froland havner på en 66. plass i målingen Kommunebarometeret 2023 fra Kommunal Rapport (2022; 176, 2021; 158.plass, 2020; 200. plass, 2019; 141. plass, 2018; 195. plass). Da er plasseringen korrigert med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Nøkkeltallene er nå samlet relativt bra ift. resten av Kommune-Norge.

KATEGORI	ÅRETS ENDRING.	RANGERING
Grunnskole	22 ↘	# 160 >
Pleie og omsorg	10 ↗	# 14 >
Barnevern	71 ↘	# 253 >
Barnehage	88 ↗	# 133 >
Helse	53 ↗	# 105 >
Sosialtjenesten	276 ↗	# 77 >
Kultur	2 ↘	# 258 >
Klima og natur	98 ↘	# 274 >
Saksbehandling	29 ↗	# 96 >
Vann og avløp	192 ↗	# 35 >
Økonomi	64 ↗	# 149 >
Kostnadsnivå	192 ↘	# 201 >

Videre gjør Kommunebarometeret også en vurdering av kostnadseffektivitet innenfor de ulike sektorene og rangerer alle kommunene (fra 1 til 356). Her kan man se på hvilken plass Froland kommune havner på innenfor de ulike sektorene i 2022.

(Kilde: www.kommunebarometeret.no)

1.3 Rammebetingelser for Handlingsprogram 2024 - 2027

1.3.1 Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling og alderssammensetning er avgjørende for kommunens frie inntekter som er rammetilskudd og skatt. Froland kommune har med en befolkningsvekst på ca. 13,8% de siste 10 årene vært blant de kommunene som har hatt høyest prosentvis vekst på Agder. Så langt i 2023 har Froland kommune hatt en økning i folketallet, fra 6.174 til 6.228 innbyggere pr 1.7.2023. I tillegg til alderssammensetning er det avgjørende at folketallet minst har samme utvikling som landsgjennomsnittet. Det er folketallet pr 1.7.2023 (6.228) som er grunnlag for beregning av rammetilskudd og skatt for 2024.

Befolkningsutvikling de senere år

Dato	Befolkning
1.1.2013	5 425
1.1.2014	5 486
1.1.2015	5 532
1.1.2016	5 618
1.1.2017	5 713
1.1.2018	5 790
1.1.2019	5 845
1.1.2020	5 951
1.1.2021	6004
1.1.2022	6098
---	---
1.1.2023	6174
1.7.2023	6228

Nyere prognoser fra SSB viser en vekst i folketall fram mot 2050. Dersom man legger denne prognosen til grunn, må dette få betydning for tjenester og rammer for virksomhetene. Froland kommune passerte 6000 innbyggere i august 2020, og folketallet vil kunne passere 6600 innbyggere rundt 2030 og 7000 rundt år 2040.

1.3.2 Finansielle måltall

Ny kommunelov pålegger alle kommuner å vedta finansielle måltall for utvikling av kommunens økonomi, jf. §14-2 c.

Kommunestyret fattet følgende vedtak i sitt møte 11.06.20:

- **Netto driftsresultat** skal være positivt i hvert av årene i økonomiplanperioden. Det er et mål at netto driftsresultat skal i gjennomsnitt ligge på over 1% i hver økonomiplanperiode.
- **Netto lånegjeld** skal ikke overstige 100% av brutto driftsinntektene.
- **Disposisjonsfond** skal til enhver tid være over 10 millioner kroner.

De vedtatte måltall er premisser for alt budsjettarbeid i kommune. Da budsjettsituasjonen for 2024 er svært utfordrende og inneholder flere usikkerhetsmomenter, har det vært vanskelig å innarbeide de finansielle nøkkeltall i budsjettforslaget fra kommunedirektøren. Vedtatte måltall er premisser for en sunn kommuneøkonomi og må være langsiktige mål for kommunens virksomhet.

I kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan vil utviklingen av de finansielle måltallene være som følger:

	2024	2025	2026	2027
Netto driftsresultat	-0,46 %	0,39%	0,76%	1,23%
Netto lånegjeld av brutto driftsinntekter	99%	100%	96%	92%
Disposisjonsfond	1 025 031	1 538 031	4 074 840	12 229 649

1.3.3 Langsiktige forpliktelser

Froland kommune har flere langsiktige avtaler og forpliktelser som påfører kommunen en betalingsforpliktelse.

Større langsiktige forpliktelser

Samarbeid om legevakt

Investering i nytt bygg for legevakt og kommunal øyeblikkelig hjelp i Arendal.

Frolands andel av forpliktelsen er estimert til 9,7 millioner kroner.

Rundkjøring Blakstadheia

Spleiselag mellom Fylkeskommune, Froland kommune og utbyggere (anleggsbidrag)

Froland kommunes andel er organisert som et lån fra Agder fylkeskommune som betales ned over 30 år.

Froland kommunes årlige betaling for dette er per 2024 kr. 500 000 i renter. Fra og med 2025 skal Froland kommune betale 1 million kroner i årlig avdrag.

Gang- og sykkelvei Blakstadkleiva

Spleiselag mellom Agder Fylkeskommune, Froland kommune og utbyggere (anleggsbidrag)

Froland kommunes andel er planlagt organisert som et lån fra Agder fylkeskommune som betales ned over 15 år.

Den totale kostnaden for prosjektet var tidligere estimert til 38 millioner kroner og Froland kommunes andel av dette var estimert til ca. 15 millioner kroner. Forsinkelse og endrede forutsetninger i prosjektet fører til usikkerhet knyttet til kommunens andel. Agder Fylkeskommune er per i dag i sluttforhandlinger med entreprenør og det er ennå ikke klart hva totalregningen vil komme på. Signalene fra Agder fylkeskommune er at kostnadene kan bli omtrent det dobbelte av opprinnelig estimert. Når forhandlingene om sluttoppgjør er avsluttet og Agder fylkeskommune kjenner totalsummen for prosjektet skal de ta initiativ til samtaler med kommunen for å gå igjennom de økonomiske sidene i prosjektet, og det vil da bli klart hva det forventes at kommunen skal bidra med økonomisk i prosjektet. Det er forventet at det vil bli samtaler på både administrativt og politisk nivå.

Tilskudd til Kuben (investering i nybygg 2014 - 2042)

Froland kommune har forpliktet seg til investeringen i nybygget fra 2014.

Per 2024 er det årlige tilskuddsbeløpet på ca. 105.000.

Andre løpende avtaler

Som en del av helhetlig internkontroll har kommunen utarbeidet et avtaleregister med kommunens løpende avtaler. Hver avtale er koblet mot en avtaleansvarlig som igjen får automatisk varsel før avtalen utløper.

Eksempel på noen av avtalene i avtaleregisteret;

Avtalatype	Avtale	Avtalepart	Oppsigelsestid	Årlig beløp	
Husleie	Kontorer - Kirkelig Fellesråd	Froland menighetscenteret	6 måneder	149 000	
	Kontorlokaler - NAV Froland	Arlds Eiendom		490 000	
	Barnehagelokale - Gårdsbarnehagen	Kari O. Kittelsen	1 år	355 000	
	Lydstudiolokale, Frolands Verk	Himla lyd	3 måneder	-	
	Utleie av Bruggerhuset, Froland Verk		6 måneder	30 240	
Leasing	Frankeringsmaskin	Brage finans AS		4 000	
	Vareautomat	Selecta	1Måned		
	Betalingsterminal kantine	Baks	3 måneder		
Programvarelisenser (Ikke IKT Agder)	Arkiv, sensitivt - Helsestasjonen	CGM	3 måneder		
	Integrasjon til folkeregister - Helsestasjonen	Evry	3 måneder		
	Avtale om kopiering	Kopinor		180 000	
	Bedrekommune.no	Kommuneforlaget	Avtalen fornyes automatisk for et nytt kalenderår så sant Oppdragsgiver ikke sier opp sitt abonnement innen 1. oktober inneværende år.	40 700	
	KS læring	KS	6 måneder	38 000	
	KF Delegering	Kommuneforlaget	3 måneder		
	SMS varsling i CIM	One Voice		7 500	
	Program for inspeksjon av bruer	Safe Control AS	3 måneder P360: 2003/318		
	FDV-renhold og FDV-utleie	New Generation Communication	6 måneder	49 000	
	Tilleggsmodul IKT-bygg	New Generation Communication	3 måneder	14 000	
	Betalingsløsning vareautomat	Nayax	1 måned		
	Norsk Helsenett pasientinformasjon	Norsk helsenett			
	Visma veilederen, helse og omsorg kompetanseprogram	Visma			
	Integrasjon til folkeregister - Helsestasjonen	Evry - helsestasjon		6 650	
	Skanning av dokumenter til Familia	Pixedit	3 måneder	5 700	
	Fagprogram - sensitivt - barnevern	Visma - Familia barnevern		24 400	
	Online brukerundersøkelser	Netigate	12 måneder	20 900	
	Stoffkartotek	EcoLine		65.160,-	
	Kontroll og tilsyn	Bevilningskontroll	Securitas		12 000
		Tilstandskontroll flisfyringsanlegg	RSM Gas Service AS	3 måneder	4 650
Anticimex skadedyrbekjempelse		Anticimex	3 måneder Gammel sak 16/3338		
Samarbeidsavtale med andre kommuner	Voksenopplæring	Arendal kommune	6 måneder		
	Juristnettverk	Arendal kommune	6 måneder	285 000	
	Legevakt - samarbeidsavtale	Arendal kommune		2 900 000	
	Agder Arbeidsmiljø IKS - selskapsavtale	Agder Arbeidsmiljø IKS		640 000	
	Opplæring	Grimstad kommune v/Langemyr skole	2 års varsel regnet fra utgangen av skoleår		
	Barnevernvakt kveld og helg	Arendal kommune - barnevernvakta		200 000	
	Etableringscenteret IKS			88 000	
	Vedlikehold av Skjeggedalvegen	Åmli kommune		45 000	
Tilskudd og støtte	Sponsoravtale Marte Olsbu Røiseland	Marte Olsbu Røiseland		50 000	
	Øynaheia løypeområde	Øynaheia løypeklubb	1 år	109 235	

Premieavvik

Premieavvik er differansen mellom innbetalt pensjonspremie og netto pensjonskostnad. Dersom denne differansen er positiv, blir den inntektsført i regnskapet. Hvis negativ, blir den utgiftsført. Premieavviket er kun er en føring i regnskapet og endrer ikke premiebetalingen men påvirker kommunens resultat. Utgiftsføring av premieavviket gjøres over 7 år, denne føringen kalles amortisering av tidligere års premieavvik.

1.3.4 Rammetilskudd og skatt

En sterk kommuneøkonomi er en forutsetning for et godt velferdstilbud. Barnehager, skole, primærhelsetjenester, pleie- og omsorgstjenester og barnevern er viktige velferdstjenester kommunene har ansvar for.

Den økonomiske virksomheten i kommunesektoren styres i første rekke gjennom de inntektsrammene som Stortinget fastsetter. Kommuner og fylkeskommuner har selv ansvar for å tilpasse sin ressursbruk og tjenesteproduksjon til de fastsatte inntektsrammene, gitt gjeldende lover og regelverk. Det innebærer at kommunene og fylkeskommunene må foreta nødvendige prioriteringer mellom de ulike oppgavene og utnytte ressursene effektivt. Samtidig har staten et overordnet ansvar for at det er samsvar mellom de oppgaver som kommunesektoren pålegges, og de ressurser som gjøres tilgjengelige.

Kommuner og fylkeskommuner finansieres i hovedsak av skatteinntekter, bevilgninger over statsbudsjettet og gebyrer (brukerbetaling). Bevilgningene over statsbudsjettet gis dels som rammetilskudd og dels som øremerkede tilskudd. Skatteinntektene og rammetilskuddet fra staten omtales som frie midler, ettersom kommunene og fylkeskommunene selv kan disponere disse midlene fritt så lenge lovpålagte oppgaver gjennomføres på en forsvarlig måte. Øremerkede tilskudd er bundet til særskilte formål. Gebyrene er innbyggernes egenbetaling for spesifikke tjenester.

Rammetilskudd

Rammetilskuddet er for Froland kommune anslått til 260 020 000 kroner i 2024 inkludert inntektsutjevning. Rammetilskuddet til kommunene deles i ti like store terminbeløp som utbetales hver måned unntatt i august og desember.

Innbyggertilskudd

Innbyggertilskuddet er selve basisbeløpet i rammetilskuddet. Det blir først fordelt med et likt beløp per innbygger. Dette beløpet er 29 832 kroner i 2024.

Utgiftsbehov

Utgiftsbehovet er et anslag på hvor mye det vil koste for kommunene samlet å gi velferdstjenester til innbyggerne sine. Det beregnes også et utgiftsbehov for hver enkelt kommune og fylkeskommune i utgiftsutjevningen ved hjelp av behovsindeksen.

Utgiftsutjevning

Gjennom utgiftsutjevningen omfordeles innbyggertilskuddet mellom kommunene ved hjelp av behovsindeksen. Midler omfordeles fra kommuner med lavt beregnet utgiftsbehov til kommuner med høyt beregnet utgiftsbehov. Utgiftsutjevningen skal gi kompensasjon for forskjeller i utgiftsbehov som kommunene ikke kan påvirke selv.

Behovsindeks

Behovsindeksen forteller noe om hvor dyr en kommune er å drive i forhold til landsgjennomsnittet. Den samlede behovsindeksen er beregnet ved hjelp av et sett kriterier og vektorer som sier noe om hvorfor kommunenes utgifter varierer. Indeksen brukes videre til å beregne kommunens trekk eller tillegg i utgiftsutjevningen.

Froland kommunes behovsindeks er beregnet til 1,0407 i 2024. Det vil si at Froland kommune er beregnet til å være 4,07% dyrere å drifte enn landsgjennomsnittet.

Inntektsutjevning

I terminutbetalingen foretas det samtidig utjevning av kommunenes og fylkeskommunenes skatteinntekter. Inntektsutjevningen er selvfinansierende, slik at kommuner og

fylkeskommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet får utbetalt inntektsutjevneende tilskudd i tillegg til rammetilskuddet, mens kommuner og fylkeskommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet får et trekk i utbetalingen av rammetilskuddet.

Skatt

Siden vi ikke kjenner de endelige skatteinntektene for 2024 før i januar 2025, er det gjort et anslag på hvor store skatteinntektene for 2024 vil være. Disse beregningene er basert på gjennomsnittlig skatteandel siste tre år (2020-22).

Etter hvert som skattetallene foreligger omfordeles skatteinntekter mellom kommunene, for å utjevne forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene.

1.3.5 Pensjon

Arbeidstakere i offentlig sektor har tariffestet rett til tjenestepensjon, avtafefestet pensjon (AFP), ulykkes-/ yrkesskadeforsikring og gruppelivsforsikring. Disse rettighetene blir ivarettatt av at Froland kommune gjennom medlemskap/medeierskap i KLP (Kommunal Landspensjonskasse) og SPK (Statens pensjonskasse).

SPK er en forvaltningsbedrift under Arbeids- og inkluderingsdepartementet med hovedoppgave å levere pensjon, forsikring og lån til ansatte i staten, skoleverket og virksomheter som har en tilknytning til det offentlige.

KLP ble startet som et spleiselag fordi flere små kommuner i Norge ikke hadde råd til egen pensjonskasse. I dag er dette Norges største pensjonsselskap hvor eierne består av kommuner, fylkeskommuner, helseforetak og andre selvstendige virksomheter tilknyttet offentlig sektor. Kundene med offentlig tjenestepensjon er garantert en årlig avkastning fra KLP. All avkastningen KLP oppnår utover det kundene er garantert, er overskudd som tilfaller eierne.

Kommunen har tre ulike pensjonsordninger

Sykepleiere - KLP (utgjør ca. 16%)

Det følger av sykepleierpensjonsloven § 33 at Kongen bestemmer på hvilken måte den daglige administrasjonen av sykepleieres pensjonsordning skal gjennomføres. Det er Arbeids- og inkluderingsdepartementet som i dag er avtalepart og har avtale med KLP om forvaltningen av denne ordningen.

Undervisningspersonell/lærere - SPK (utgjør ca. 14%)

Undervisningspersonell/lærere har gjennom «Lov om Statens pensjonskasse» avtafefestet sin pensjonsordning i Statens pensjonskasse.

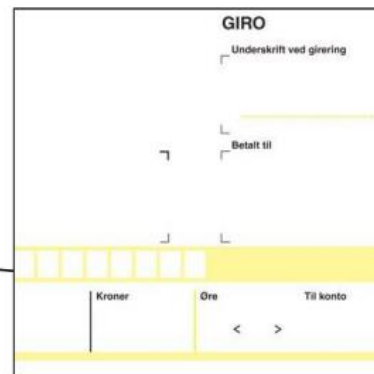
Fellesordning - KLP (utgjør ca. 70%)

Øvrige ansatte

Pensjon utgjør en vesentlig kostnad for kommuner. Men det er viktig å vite at ca. 95% av denne kostnaden er den tariffestede pensjonssparingen for de ansatte. Ca. 5% av kostnaden er administrasjon/forvaltning av ordningen. I 2024 er de totale pensjonskostnadene for Froland kommune budsjettet med ca. 35 millioner kroner, mens administrasjonskostnadene vil utgjøre ca. 1,22 millioner kroner for KLP og ca. 170.000 kroner for SPK.

[> 95% av premien]

[< 5% av premien]

Produkt

Alderspensjon
Tidligpensjon
Risikodekninger

Pris

Administrasjon
Forvaltning
Rentegaranti

Premie

Produkt
+
Pris

1.3.6 Kommunesamarbeid

Froland kommune er med i flere samarbeid hvor dette er hensiktsmessig for å løse kommunale oppgaver på best mulig måte. Samarbeid med andre kommuner kan gjøre det enklere å rekruttere, bygge opp og beholde kompetanse. Samarbeid kan også være økonomisk lønnsomt.

Her er informasjon om noen av tjenestene Froland kommune løser i samarbeid med andre kommuner:

Østre Agder-samarbeidet

Østre Agder-samarbeidet er et interkommunalt politisk råd (tidligere regionråd). Det er et formelt samarbeid for de åtte kommunene Arendal, Froland, Gjerstad, Grimstad, Risør, Tvedestrand, Vegårshei og Åmli.

Østre Agder ledes av et representantskap som består av ordførere i alle kommunene, samt opposisjonsleder i Arendal kommune. I tillegg til representantskapet har Østre Agder et kommunedirektørutvalg og fire forumer på kommunalsjefnivå i sitt styringssystem. Sekretariatet har ca. 7 ansatte som jobber innenfor feltene helse og omsorg, oppvekst, teknisk, næring/samfunnsutvikling og digitalisering.

Østre Agder krisesenter

Østre Agder krisesenter er et samarbeid mellom de åtte kommunene i Østre Agder, der Arendal er vertskommune. Krisesenteret gir et døgnåpent tilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold og mishandling i nære relasjoner. Krisesentertilbudet er en lovpålagt tjeneste.

Stiftelsen alternativ til vold (ATV)

ATV Arendal er et tilbud til innbyggerne i Arendal, Grimstad, Froland, Gjerstad, Vegårshei, Åmli, Tvedestrand og Risør kommune. Disse kommunene finansierer ATV-Arendal, sammen med staten ved Barne- og likestillingsdepartementet (BLD). ATV Arendal tilbyr behandling til voksne menn og kvinner som utøver vold i nære relasjoner, samt i begrenset omfang til utsatte voksne og barn.

Veilyssamarbeid

Fra 2014 ble det etablert en samarbeidsgruppe for veilyssdrift i Østre Agder med en representant fra hver kommune. Samarbeidsgruppen har ett felles årsverk (driftsleder) til disposisjon. Ut over dette stiller den enkelte kommune nødvendig personell til disposisjon for løsning av egne oppgaver. Målet for denne satsningen er å standardisere og effektivisere innkjøp og drift av veilyss.

Samarbeid i oppvekstsektoren

Samarbeid med UiA om DEKOMP (grunnskole) og REKOMP (barnehage) videreføres. For grunnskolene i regionen handler samarbeidet om å øke kompetansen innen kartlegging og analyse, spesialpedagogikk og inkluderende praksis samt emnet vurdering og elevmedvirkning.

I REKOMP settes søkelyset på flere områder. Alle barnehager får kompetanseheving innen prosess- og utviklingsledelse. Videre gjøres lokale prioriteringer i valget mellom følgende satsingsområder, flerkulturelle barn, barnehagens digitale praksis, bærekraftig utvikling og spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

IKT-tjenester - IKT-Agder

IKT-Agder eies av 14 kommuner samt Agder fylkeskommune. De har ansvar for ca. 47.000 brukere. IKT Agder skal være eiernes IKT-organisasjon. De skal ha brukeren i sentrum, levere mer IT for pengene og være modige og i front på tjenesteutvikling.

IKT Agder har også kunder i kommunalt eide selskaper som; Agder Arbeidsmiljø, Agder Kommunale Støttetjenester (AKST), Agder Renovasjon, Agder kollektivtrafikk, Arendal International School, Arendal Kirkelige Fellesråd, Aust-Agder Museum og Arkiv, Agder-Agder Revisjon, St. Franciskus skole, Vest-Agder Krisesenter og Vest-Agder museet.

Juristsamarbeid

Flere av de mindre kommunene har utfordringer med å vurdere egne ansettelse av jurister og kjøp av advokattjenester er vesentlig mer kostbart enn ved å bruke interne ressurser. Målet er at kommunene skal få et styrket juridisk fagmiljø og at disse ressursene i tillegg til å bistå med juridisk bistand også vil kunne bistå med å kvalitetssikre prosesser og saker der det er behov. Som hovedregel skal kommunene gjennom virksomheten i det felles juridiske nettverket, kunne ivareta oppgaver av juridisk karakter fram til eventuelle rettslig behandling. Virksomheten organiseres etter vertskommunemodellen med kommunedirektøren i Arendal som administrativ leder.

Agder Renovasjon IKS

Agder Renovasjon IKS er et interkommunalt selskap og eies av kommunene Arendal, Froland og Grimstad. Kommunene er gjennom forurensingsloven pålagt oppgaver innen husholdningsrenovasjon og avfallsmottak.

Formålet med selskapet er å løse eierkommunenes oppgaver innen avfallshåndtering på en økonomisk, ressurs- og miljømessig god måte, og samtidig bidra til økt miljøbevissthet blant innbyggerne.

Østre Agder brannvesen (ØABV)

ØABV sin hovedmålsetting er å forebygge og begrense konsekvenser av uønskede hendelser i 7 kommuner. Avdelingene i enheten er følgende

- Agder 110 sentral
- Beredskapsavdelingen (inkludert det interkommunale redningsdykkersamarbeidet)
- Forebyggende avdeling
- Feieravdelingen
- Interkommunalt utvalg mot akutt forurensing (IUA)

Agder arbeidsmiljø IKS

Agder Arbeidsmiljø har lang erfaring og kompetanse innenfor bedriftshelsetjeneste og Helse, Miljø og Sikkerhetsarbeid (HMS). Selskapet eies av Arendal kommune, Froland kommune og Aust- Agder fylkeskommune. Agder Arbeidsmiljø er en viktigst partner i det systematiske arbeidet med å forebygge og følge opp sykefravær

Legevakt

Froland kommune kjøper legevakt-tjenester av Arendal kommune. Det er flere kommuner i regionen som samarbeider om disse tjenestene, og nylig har samarbeidet investert i et nytt legevaktsbygg. Det nye bygget ble tatt i bruk den 18.september 2023, og er fremdeles i en innkjøringsfase. Dette skal nå bli en mer funksjonell legevakt som er både større og bedre tilpasset dagens og fremtidens behov. Fasiliteter som egen inngang til ambulanse og politi, tror vi vil gi bedre opplevelse for pasienter og bedre ivaretagelse av taushetsplikt og bedre pasientflyt.

1.3.7 Låneportefølje

I henhold til forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetninger for kommuner § 5-7 skal budsjettet inneholde en oversikt over den årlige utvikling i gjeld.

Pr. 01.01.24 vil lånegjelden være på ca. 826 millioner kroner, inkludert startlån. Netto lånegjeld (langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler) vil være ca. 608,8 millioner kroner som tilsvarer ca. 97 705 kroner pr innbygger.

Lån	Beløp	Rente	Lånetyp e	Fastrent e til	År nedbetal t
24519300 - Lån Kommunalbanken 2010	39 928 610	5 %	Flytende		2045
24519310 - Lån Kommunalbanken 2010	15 708 740	5 %	Flytende		2045
24519320 - Lån Kommunalbanken 2010	34 126 800	5 %	Flytende		2050
24519321 - Lån Kommunalbanken 2013	52 931 460	5 %	Flytende		2058
24519322 - Lån Kommunalbanken 2014	61 596 750	5 %	Flytende		2059
24519323 - Lån Kommunalbanken 2015	76 152 650	5 %	Flytende		2035
24519324 - Lån kommunalbanken 2016	33 748 120	5 %	Flytende		2046
24541514 - Lån Kommunalbanken 2019 - fast	18 000 000	3 %	Fast	01.11.20 28	2058
24541516 - Lån Kommunalbanken 2019	9 125 000	5 %	Flytende		2059

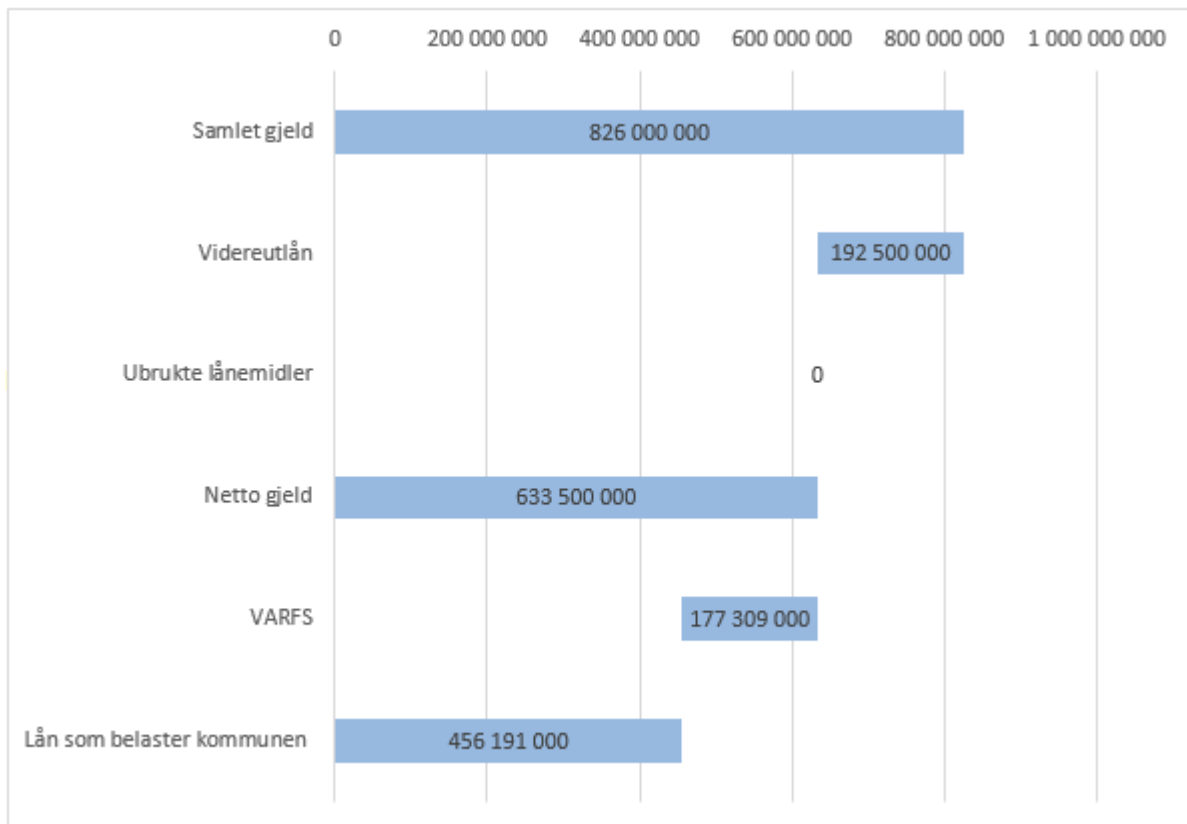
Lån	Beløp	Rente	Lånetyp e	Fastrent e til	År nedbetal t
24541521 - Lån Kommunalbanken 2021	13 940 600	5 %	Flytende		2061
24541523 - Lån Kommunalbanken	22 515 000	5 %	Flytende		2061
24541529 - Lån Kommunalbanken 2022 - fast	34 305 750	4 %	Fast	14.12.20 27	2062
24541500 - Lån KLP 2006/2007 - flytende	10 096 762	6 %	Flytende		2042
24541510 - Lån KLP 2009 - fast	31 042 259	2 %	Flytende	15.03.20 29	2044
24541511 - Lån KLP 2012 - flytende	28 953 537	6 %	Flytende		2058
24541512 - Lån KLP 2014 - flytende	48 191 398	5 %	Flytende		2059
24541513 - Lån KLP 2017 - flytende	8 561 777	6 %	Flytende		2028
24541515 - Lån KLP 2019 - fast	19 726 270	2 %	Fast	20.08.20 29	2059
24541517 - Lån KLP 2020 - fast	27 292 868	2 %	Fast	08.04.20 30	2060
24541528 - Lån KLP 2022	28 875 000	6 %	Flytende		2062
24541530 - 24541530 - Startlån - Husbanken 2023-1	14 750 000	4 %	Flytende		2048
24541531 - 24541531 - Startlån - Husbanken 2023-2	15 000 000	4 %	Flytende		2048
24541525 - Startlån - Husbanken 2021-2	14 100 000	4 %	Flytende		2046
24541527 - Startlån - Husbanken 2022-1	14 374 995	4 %	Flytende		2047
24541522 - Startlån - Husbanken 2021	13 750 000	4 %	Flytende		2046
24519431 - Startlån -Husbanken 2019	7 040 000	4 %	Flytende		2044
24541518 - Startlån - Husbanken 2020	14 000 000	4 %	Flytende		2046
24519430 - Startlån - Husbanken 2020	13 250 000	4 %	Flytende		2045
24519429 - Startlån - Husbanken 2019	12 300 000	4 %	Flytende		2044
24519428 - Startlån - Husbanken 2018	12 414 564	4 %	Flytende		2043
24519427 - Startlån - Husbanken 2017	7 499 950	4 %	Flytende		2042
24519419 - Startlån - Husbanken 2009	2 872 222	4 %	Flytende		2034
24519420 - Startlån - Husbanken 2010	4 600 000	4 %	Flytende		2035
24519421 - Startlån - Husbanken 2011	6 977 973	4 %	Flytende		2036
24519422 - Startlån - Husbanken 2012	6 156 642	4 %	Flytende		2037
24519423 - Startlån - Husbanken 2013	6 833 327	4 %	Flytende		2038
24519424 - Startlån - Husbanken 2014	8 026 241	4 %	Flytende		2039
24519425 - Startlån - Husbanken 2015	9 804 402	4 %	Flytende		2040
24519426 - Startlån - Husbanken 2016	8 927 201	4 %	Flytende		2041
Sum	807 496 868				

Startlån til videre utlån vil være på ca. 192 millioner kroner. Disse lånene er selvfinansierende.

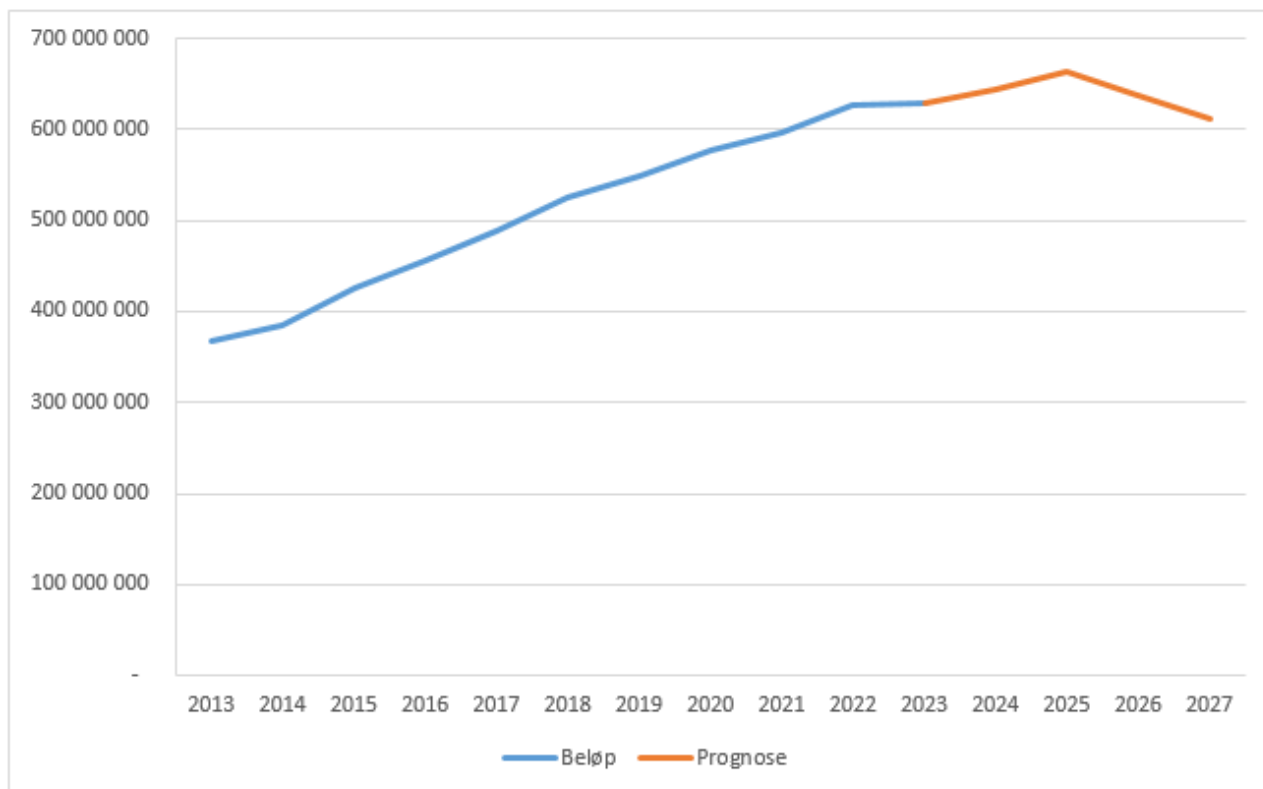
I kommunens finansreglement står det at det skal tilstrebes at en andel av låneporteføljen er rentesikret.

16,1% av kommunens totale låneportefølje er finansiert med fastrentelån.

Når det er snakk om fastrenteandel er det naturlig å skille mellom kommunens totale gjeld og den andelen som belaster kommunen. Tabellen under viser en fordeling mellom samlet gjeld (brutto gjeld) og andel til videreutlån, ubrukte lånemidler, lån knyttet til selvkost og rentekompensasjon. Man sitter da igjen med gjelden som belaster kommunen og som er eksponert for renteendring. Av denne er 28,6% finansiert med fastrentelån.

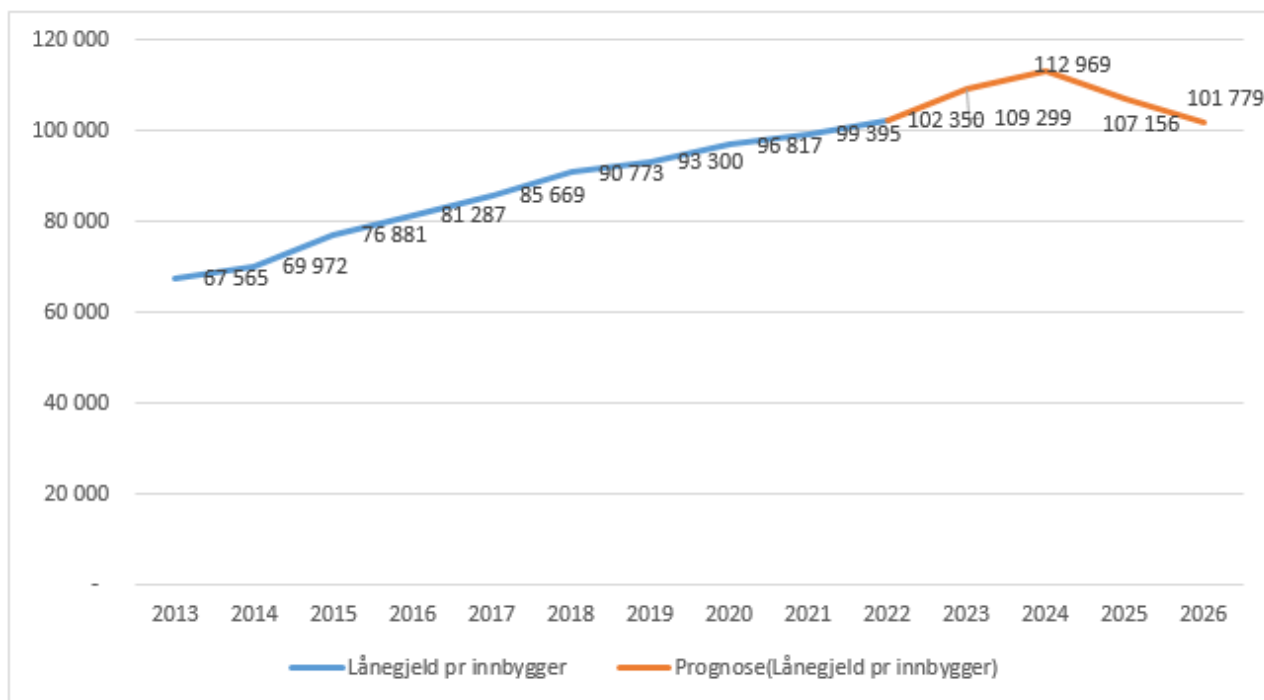

Utvikling av kommunens netto lånegjeld perioden 2013 - 2027

Grafen viser utvikling i lånegjeld perioden 2013-2023 og prognose for periode 2024 – 2027. Prognose er basert på investeringsforlag som er lagt inn i økonomiplanperioden. Økningen i perioden 2023 - 2024 knytter seg hovedsakelig til investeringene i utbygging av ungdomskolen og tidligere vedtatt investeringsprosjekt. Fra 2025 vil lånegjelden reduseres pga. lav investeringsaktivitet i perioden 2025 - 2027. Ved utgangen av 2027 vil kommunens netto lånegjeld være på 611 millioner kroner.

Utvikling netto lånegjeld pr. innbygger 2013 - 2027

Froland kommune er den kommunen i Agder med høyeste befolkningsvekst de siste 10 årene, likevel har det vært en økende utvikling i lånegjeld pr. innbygger i perioden 2013 – 2023. Prognosen viser at lånegjeld pr. innbygger vil fortsette å øke i perioden 2024 - 2025 som følge av investering i ungdomsskolen og vedtatt investeringsplan. Fra 2026 vil lånegjeld pr innbygger reduseres pga. strammere investeringspolitikk fra og med 2024.

1.3.8 Investeringer

I 2024 er det foreslått investeringer for 33,195 millioner kroner, hvorav 5,950 millioner kroner er relatert til selvkosttjenester og 10 millioner kroner er relatert til utbygging av ny barnehage.

Investeringer 2024-2027:

Administrasjonens forslag til investeringer 2024

Prosj.nr. Prosjektnavn	2024	2025	2026	2027	Sum	Krever eget KS-vedtak?
Selvkost: Vann, Avløp, Renovasjon, Feiing og Slam						
33215		250 000			250 000	Nei
33216		250 000			250 000	Nei
30072	2 000 000				2 000 000	Nei
30073	1 200 000				1 200 000	Nei
33214	2 000 000				2 000 000	Nei
33120		1 000 000			1 000 000	Nei
34000	500 000				500 000	Nei
34001	250 000				250 000	Nei
34002		3 000 000			3 000 000	Nei
Sum selvkost: vann, avløp, renovasjon, feiing og slam	5 950 000	4 500 000	0	0	10 450 000	

Prosj.nr.	Prosjektnavn	2024	2025	2026	2027	Sum	Krever eget KS-vedtak?
33206	Frolands verk museum	200 000	300 000	300 000	300 000	1 100 000	Nei
33212	Næringsarealer – Gang- og sykkelvei Mårvann – vei til Gullknapp	0	1 250 000	2 000 000	2 000 000	5 250 000	Nei
34003	Sykkelparkeringer kommunale bygg	0	300 000			300 000	Nei
	Sum utvikling	200 000	1 850 000	2 300 000	2 300 000	6 650 000	
34005	Billett og Adgangskontroll Frolandia	200 000				200 000	Nei
34006	Nytt kloranlegg svømmehallen	630 000				630 000	Nei
34007	Nytt system for meråpent bibliotek		180 000			180 000	Nei
34008	Styring av akkumulatortank Flisfyren		200 000			200 000	Nei
34010	To dekonterminator	300 000				300 000	Nei
34011	Asfaltering av grusbane ved skole		364 000			364 000	Nei
34012	Pulter og stoler til skole	120 000	0			120 000	Nei
34014	Ny bil hjemmehjelpen	350 000				350 000	Nei
34015	Gravemaskin		1 200 000			1 200 000	Nei
34016	Refinansiering av gjeld, Froland IL		1 656 000			1 656 000	Nei
33222	Renholdsmaskiner	250 000	250 000	250 000		750 000	Nei
33112	Tursti Kleivene-Boråskjenna-Kolbånnen	400 000				400 000	Nei
33023	Tursti Mølla-Messelveien-Mølla		400 000			400 000	Nei
34040	Tursti gamle byveg			400 000		400 000	Nei
34041	Ballbinge Ovelandsheia	120 000				120 000	Nei
34042	Motbakkeløype Ovelandsheia		100 000			100 000	Nei
34043	Tuftepark, Kringla				200 000	200 000	Nei
33250	Oppgradering av uteområdet ved Nidarhall	100 000					Nei
39902	Startlån	30 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	75 000 000	Nei
39902	Startlån - bruk av lån	-30 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-75 000 000	Nei
	Sum andre	2 470 000	4 350 000	650 000	200 000	7 670 000	
34017	Tak på Blakstadheia		2 500 000			2 500 000	Nei
33219	Ventilasjonsanlegg kommunehuset	1 000 000				1 000 000	Ja
34018	Oppgradering LED belysning kommunale bygg	500 000	700 000			1 200 000	Nei
34019	Søppelhus Helsehuset/sykehjemmet	200 000				200 000	Nei
34020	Elektriske anlegg Mykland kirke		300 000			300 000	Nei
34021	Brannsikring omsorgsboliger		250 000			250 000	Nei
34023	Adgangskontroll kommunale bygg	700 000	700 000	700 000		2 100 000	Nei
34024	Tilhenger til grøntanlegg	100 000				100 000	Nei
34025	Utskifting av nøkkelsystem Froland skole	300 000				300 000	Ja
34026	Universell utforming Mykland skole		300 000			300 000	Nei
33035	Nytt bofellesskap Neset	0				0	Nei
34044	Ny barnehage	10 000 000	28 000 000				Ja
34029	Forprosjekt nytt sykehjem	3 000 000				3 000 000	Ja
34030	Trygghetsalarmer	350 000				350 000	Nei
33226	Solavskjerming Froland barneskole	500 000				500 000	Nei
	Sum bygg	16 650 000	32 750 000	700 000	0	50 100 000	
34033	Parkeringsplass for skolene (Skyttemyrs tomt)		585 000			585 000	Nei
33014	Utskifting av gamle Smartboard til interaktive skjermer i undervisningsrom	455 400	455 400	276 000		1 186 800	Ja
33100	Utbygging /ombygging av Froland ungdomsskole	7 000 000				7 000 000	Nei
34034	Forprosjekt alternativ opplæringsarena for grunnskolen	120 000				120 000	Ja
	Sum skole	7 575 400	1 040 400	276 000	0	8 891 800	
33000	Tveitenveien		1 500 000			1 500 000	Nei
34035	Vei Løvjomås		450 000			450 000	Nei
34036	Flomforebygging Heldalsmo		250 000			250 000	Nei
34037	Autovern Nesbakken	150 000				150 000	Nei
34038	Autovern Eivindstad		350 000			350 000	Nei
34039	Fjellsikring Ovelandsheia	200 000				200 000	Nei
	Sum vei	350 000	2 550 000	0	0	2 900 000	
	Sum investeringsprosjekt	33 195 400	48 190 400	5 276 000	3 850 000	90 511 800	
	Sum uten VA	27 245 400					

1.3.9 Eiendomsskatt

I 2021 innførte Froland kommune eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer. Arbeidet med befaring av eiendommene startet høsten 2020 og utskrivning av eiendomsskatteseddel ble gjort 1.mars 2021.

Hva betyr dette for den enkelte eiendomsbesitter?

Hvor mye eiendomsbesitterene må betale i eiendomsskatt avhenger av kommunestyrets valg av promillesats og ev. bunnfradrag. I 2022 var promillesatsen 3 ‰, gjennomsnittlig årlig eiendomsskatt ble da kr 4 300,-. Tabellen under viser gjennomsnittlig årlig eiendomsskatt på bolig og fritidseiendom med ulike promillesatser og bunnfradrag.

Bolig

Promille	Bunnfradrag	Årlig gjennomsnittlig eiendomsskatt
1	-	1 471
3	50 000	4 300
3	100 000	4 183
4	50 000	5 733
4	100 000	5 577

Fritidseiendom

Promille	Bunnfradrag	Årlig gjennomsnittlig eiendomsskatt
1	-	1 170
3	50 000	1 618
3	100 000	1 513
4	50 000	2 157
4	100 000	2 017

I budsjettet er det lagt til grunn eiendomsskatt på bolig, fritidsbolig og landbruk med og 3,5‰ i økonomiplanperioden. For næring er det som i 2021 lagt til grunn eiendomsskatt med sats på 7‰.

1.3.10 Å Energi

Å Energi (tidl. Agder Energi)

I ekstraordinære generalforsamlinger i Glitre Energi og Agder Energi tirsdag 20. september 2022 ble fusjonen mellom selskapene vedtatt. Målet er å skape et kraftsenter for utvikling av ren energi og grønne arbeidsplasser.

Resultatet for Agderkommunene ble at 56,20 % av de kommunale eierandelene stemte ja til fusjonen. Sammen med Statkraft sin aksjeandel i AE på 45,53 % medfører dette at 76,14 % av aksjene i AE stemte ja til fusjonen.

Tirsdag 20. september 2022 ble fusjonen vedtatt i ekstraordinære generalforsamlinger i begge selskapene.

Etter fusjonen gikk Froland kommune sin eierandel fra 1,77% i Agder Energi til 1,294 i Å Energi.

Agder Energi sitt resultat på 1,9 milliarder kroner i 2021 mot 489 millioner kroner i 2020 ga rekordutbytte til Froland kommune på 26,8 millioner kroner i 2023. I 2022 var Å energi sitt resultat 1,515 milliarder kroner, dette gir Froland kommune et utbytte på 20,1 millioner kroner i 2024.

1.3.11 Tiltak i handlingsprogrammet

Tiltak med i budsjettforslag

Kommunestyrets budsjettvedtak	2024	2025	2026	2027
10 - Næringsseier (051)	250 000	500 000	500 000	500 000
10 - Reduksjon IKT Agder (033)	-380 000	-380 000	-380 000	-380 000
11 - Fast utvalgsmodell (049)	200 000	200 000	200 000	200 000
11 - Korreksjon valg (047)	-330 000	0	-330 000	0
11 - Opposisjonsleder 10% stilling (050)	40 000	40 000	40 000	40 000
30 - Effektivisering skole - reorganisering opplæring/spesialundervisning (026)	-4 400 000	-4 400 000	-4 400 000	-4 400 000
30 - Inn på tunet rettet mot barn (065)	280 000	280 000	280 000	280 000
30 - Reduksjon 1 virksomhetsleder ved naturlig avgang (060)	-678 000	-1 350 000	-1 350 000	-1 350 000
30 - Ytterligere reduksjon spesialundervisning ungdomsskole (054)	-750 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
40 - Effektivisering Kultur, idrett og fritid (035)	-206 200	-206 200	-206 200	-206 200
40 - Fritidskort (048)	200 000	0	0	0
40 - Redusere til 1,8 årsverk på bibliotek (059)	-340 000	-340 000	-340 000	-340 000
50 - Reduksjon 1 stilling ved naturlig avgang (058)	-659 000	-659 000	-659 000	-659 000
50 - Reduksjon i strømbudsjett (031)	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
50 - Redusert veivedlikehold (052)	-219 000	-219 000	-219 000	-219 000
50 - Redusert vintervedlikehold (053)	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
50 - Tilskudd til fiber på Risdal (018)	112 500	112 500	0	0
60 - Aktiv på dagtid (045)	0	62 000	31 000	124 000
60 - Omorganisering av Aktiv i Froland (032)	-620 000	-620 000	-620 000	-620 000
60 - Omorganisering habiliteringstjenestene (025)	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
70 - Reorganisering spesialpedagogisk hjelp (027)	-383 000	-383 000	-383 000	-383 000
70 - Økt antall lærlinger i barnehage og redusert langtidsfravær (044)	1 534 000	1 534 000	1 534 000	1 534 000
80 - Effektivisering Hjemmetjenester (029)	-3 285 000	-3 285 000	-3 285 000	-3 285 000
80 - Effektivisering institusjon (030)	-1 095 000	-1 095 000	-1 095 000	-1 095 000
80 - Opprette ny fysioterapeut-stilling (046)	270 000	540 000	540 000	540 000
90 - Avsetning til disp.fond (042)	1 025 031	1 583 031	4 074 840	12 229 649
90 - Tilbakeført basistilskudd (043)	0	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000
90 - Økt anslag konsesjonskraftinntekt (028)	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
90 - Økt skatteanslag (037)	-4 000 000	0	0	0
90 - Økt skatteanslag Frp, SP, H og K (056)	-2 558 250	-1 848 250	-1 374 750	-1 797 750

1.4 Budsjett rapporter

1.4.1 § 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift

Økonomisk oversikt drift 5-6

Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Froland						
Rammetilskudd	-225 614 717	-236 949 000	-260 649 000	-270 119 000	-272 162 000	-275 336 000
Inntekts- og formuesskatt	-175 551 467	-170 350 002	-190 365 250	-191 828 250	-194 169 750	-197 109 750
Eiendomsskatt	-18 623 145	-14 300 000	-32 548 000	-32 548 000	-32 548 000	-32 548 000
Andre skatteinntekter	-5 556 122	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-10 029 794	-12 216 000	-18 497 500	-18 917 500	-20 117 500	-19 037 500
Overføringer og tilskudd fra andre	-126 924 434	-83 465 161	-84 908 061	-84 958 811	-84 908 061	-84 958 811
Brukerbetalinger	-11 924 404	-12 178 043	-11 509 283	-11 509 283	-11 509 283	-11 509 283
Salgs- og leieinntekter	-51 054 071	-47 196 777	-50 931 074	-50 931 074	-50 374 883	-49 818 692
SUM DRIFTSINTEKTER	-625 278 154	-576 654 983	-649 408 168	-660 811 918	-665 789 477	-670 318 036
Lønnsutgifter	302 835 576	300 443 587	320 476 312	318 571 312	318 634 312	318 561 312
Sosiale utgifter	71 639 157	77 032 003	84 111 579	85 986 579	87 806 579	85 906 579
Kjøp av varer og tjenester	176 206 380	151 372 614	172 697 122	172 762 122	172 415 622	172 711 622
Overføringer og tilskudd til andre	36 621 563	36 446 064	44 037 481	43 848 231	43 797 481	43 848 231
Avskrivninger	30 669 416	24 000 000	30 740 000	30 740 000	30 740 000	30 740 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	617 972 092	589 294 268	652 062 494	651 908 244	653 393 994	651 767 744
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-7 306 062	12 639 285	2 654 326	-8 903 674	-12 395 483	-18 550 292
Renteinntekter	-4 287 823	-3 703 155	-5 459 449	-5 459 449	-5 459 449	-5 459 449
Utbytter	-13 721 405	-27 196 000	-20 396 000	-20 396 000	-20 396 000	-20 396 000
Renteutgifter	17 248 987	22 821 155	28 821 155	33 821 155	33 821 155	35 821 155
Avdrag på lån	21 561 212	24 100 000	28 100 000	29 100 000	30 100 000	31 100 000
NETTO FINANSUTGIFTER	20 800 971	16 022 000	31 065 706	37 065 706	38 065 706	41 065 706
Motpost avskrivninger	-30 669 415	-24 000 000	-30 740 000	-30 740 000	-30 740 000	-30 740 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-17 174 506	4 661 285	2 980 032	-2 577 968	-5 069 777	-8 224 586
Overføring til investering	30 000	0	0	5 000 000	5 000 000	0
Avsetninger til bundne driftsfond	21 402 704	918 227	1 168 227	1 168 227	1 168 227	1 168 227
Bruk av bundne driftsfond	-25 278 150	-5 579 512	-5 173 290	-5 173 290	-5 173 290	-5 173 290
Avsetninger til disposisjonsfond	16 045 922	0	1 025 031	1 583 031	4 074 840	12 229 649
Dekning av tidligere års merforbruk	5 203 332	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	17 403 808	-4 661 285	-2 980 032	2 577 968	5 069 777	8 224 586
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

1.4.2 § 5-4. Bevilgningsoversikter – drift

Bevilgningsoversikt drift 5-4

	Regnskap 2022	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Rammetilskudd	-225 614 717	-231 949 000	-260 649 000	-270 119 000	-272 162 000	-275 336 000
Inntekts- og formuesskatt	-175 551 467	-170 350 002	-190 365 250	-191 828 250	-194 169 750	-197 109 750
Eiendomsskatt	-18 623 145	-14 300 000	-32 548 000	-32 548 000	-32 548 000	-32 548 000
Andre generelle driftsinntekter	-15 585 916	-12 216 000	-18 497 500	-18 917 500	-20 117 500	-19 037 500
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-435 375 245	-428 815 002	-502 059 750	-513 412 750	-518 997 250	-524 031 250
Sum bevilgninger drift, netto	397 399 767	417 454 287	473 974 076	473 769 076	475 861 767	474 740 958
Avskrivinger	30 669 416	24 000 000	30 740 000	30 740 000	30 740 000	30 740 000
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	428 069 183	441 454 287	504 714 076	504 509 076	506 601 767	505 480 958
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-7 306 062	12 639 285	2 654 326	-8 903 674	-12 395 483	-18 550 292
Renteinntekter	-4 287 823	-3 703 155	-5 459 449	-5 459 449	-5 459 449	-5 459 449
Utbytter	-13 721 405	-27 196 000	-20 396 000	-20 396 000	-20 396 000	-20 396 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	17 248 987	22 821 155	28 821 155	33 821 155	33 821 155	35 821 155
Avdrag på lån	21 561 212	24 100 000	28 100 000	29 100 000	30 100 000	31 100 000
NETTO FINANSUTGIFTER	20 800 971	16 022 000	31 065 706	37 065 706	38 065 706	41 065 706
Motpost avskrivinger	-30 669 415	-24 000 000	-30 740 000	-30 740 000	-30 740 000	-30 740 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-17 174 506	4 661 285	2 980 032	-2 577 968	-5 069 777	-8 224 586
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	30 000	0	0	5 000 000	5 000 000	0
Avsetninger til bundne driftsfond	21 402 704	918 227	1 168 227	1 168 227	1 168 227	1 168 227
Bruk av bundne driftsfond	-25 278 150	-5 579 512	-5 173 290	-5 173 290	-5 173 290	-5 173 290
Avsetninger til disposisjonsfond	16 045 922	0	1 025 031	1 583 031	4 074 840	12 229 649
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	5 203 332	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	17 403 808	-4 661 285	-2 980 032	2 577 968	5 069 777	8 224 586
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

1.4.3 § 5-5. Bevilgningsoversikter – investering

5-5 Bevilgningsoversikt investering

Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Froland						
Investeringer i varige driftsmidler	15 551 549	75 665 000	51 195 400	47 040 400	3 926 000	2 500 000
Tilskudd til andres investeringer	430 000	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 030 835	0	0	0	0	0
Utlån av egne midler	31 691 522	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	48 703 906	75 665 000	51 195 400	47 040 400	3 926 000	2 500 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 959 405	0	0	0	0	0
Tilskudd fra andre	-1 564 800	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-5 246 758	0	-18 000 000	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-7 596 362	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-40 342 940	-75 665 000	-33 195 400	-47 040 400	-3 926 000	-2 500 000
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-56 710 265	-75 665 000	-51 195 400	-47 040 400	-3 926 000	-2 500 000
Videreutlån	30 000 000	15 000 000	30 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
Bruk av lån til videreutlån	-30 000 000	-15 000 000	-30 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	7 710 006	0	0	0	0	0
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	7 710 006	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-30 000	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	870 000	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-543 644	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	296 356	0	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

1.4.4 Investeringsbudsjett fordelt på prosjekt

Beskrivelse	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
30072 Songe-NRA/BVV - avløp (20072)	2 000 000	0	0	0
30073 Songe-NRA/BVV - vann (20073)	1 200 000	0	0	0
33000 Kommunal vei til Tveiten - drenering, forsterkning og asfalt	0	1 500 000	0	0
33014 Bytte ut smartboard i klasserom	455 400	455 400	276 000	0
33023 Tursti, Mølla-Messel	0	400 000		200 000
34040 Tursti gamle byveg	0	0	400 000	0
34041 Ballbinge Ovelandsheia	120 000	0	0	0
34042 Motbakkeløp Ovelandsheia	0	100 000	0	0
34043 Tuftepark, Kringla	0	0	0	200 000
33100 Utbygging/ombygging av Froland ungdomsskole og Froland kulturskole	7 000 000	0	0	0
33112 Tursti Kleivene-Boråskjenna-Kolbonnen	400 000	0	0	0
33120 Oppgradering av nødlis til LED	0	1 000 000	0	0
33206 Frolands Verk museum	200 000	300 000	300 000	300 000
33212 Næringsarealer Mårvann - Gullknapp	0	1 250 000	2 000 000	2 000 000
33214 Høydebasseng Stusshammen	2 000 000	0	0	0
33215 Oppgradering avløpspumpestasjoner/pumper - Avløp	0	250 000	0	0
33216 Oppgradering ventilkruss, pumper og trykkforsterkere - Vann	0	250 000	0	0
33219 Nytt ventilasjonsanlegg kommunehuset	1 000 000	0	0	0
33222 Renholdsmaskiner	250 000	250 000	250 000	0
33250 Oppgradering av uteområdet ved Nidarhall	100 000			
33226 Solavskjerming Froland barneskole	500 000	0	0	0
34000 Reservevannforsyning vurdering av grunnvannskilder	500 000	0	0	0
34001 Tilstandsvurdering Blakstad vannverk	250 000	0	0	0
34002 Utgiftning VA Blakstadheia	0	3 000 000	0	0
34003 Sykkelparkeringer kommunale bygg	0	300 000	0	0
34005 Billett og Adgangskontroll Frolandia	200 000	0	0	0
34006 Nytt kloranlegg svømmehallen	630 000	0	0	0
34007 Nytt system for meråpent bibliotek	0	180 000	0	0
34008 Styring av akkumulatortank Flisfyren	0	200 000	0	0
34010 To dekonterminator	300 000	0	0	0
34011 Asfaltering av grusbane ved skole	0	364 000	0	0
34012 Pulter og stoler til skole	120 000	0	0	0
34014 Ny bil hjemmehjelpen	350 000	0	0	0
34015 Gravemaskin	0	1 200 000	0	0
34016 Refinansiering av gjeld, Froland IL	0	1 656 000	0	0
34017 Tak på Blakstadheia	0	2 500 000	0	0
34018 Oppgradering LED belysning kommunale bygg	500 000	700 000	0	0
34019 Sjøppelhus Helsehuset/sykehjemmet	200 000	0	0	0
34020 Elektriske anlegg Mykland kirke	0	300 000	0	0
34021 Brannsikring omsorgsboliger	0	250 000	0	0
34023 Adgangskontroll kommunale bygg	700 000	700 000	700 000	0
34024 Grøntanlegg tilhengerrigg	100 000	0	0	0
34025 Utgiftning av nøkkelsystem Froland skole	300 000	0	0	0
34026 Universell utforming Mykland skole	0	300 000	0	0
34044 Ny barnehage	10 000 000	28 000 000	0	0
34029 Forprosjekt nytt sykehjem	3 000 000	0	0	0
34030 Trygghetsalarmer	350 000	0	0	0
34033 Parkeringsplass for skolene (Skyttemyrs tomt)	0	585 000	0	0
34034 Forprosjekt alternativ opplæringsarena for grunnskolen	120 000	0	0	0
34035 Vei Løvjomås	0	450 000	0	0
34036 Flomforebygging Heldalsmo	0	250 000	0	0
34037 Autovern Nesbakken	150 000	0	0	0
34038 Autovern Eivindstad	0	350 000	0	0
34039 Fjellsikring Ovelandsheia	200 000	0	0	0
39900 Låneopptak - budsjettvedtak (39900)	-33 195 400	-47 040 400	-3 926 000	-2 500 000

1.4.5 Sum bevilgning drift

Sum bevilgning drift 2024

	Beskrivelse	Regnskap 2022	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
10	Administrasjonen						
	Driftsinntekter	-12 995 586	-3 150 237	-3 263 244	-3 263 244	-3 263 244	-3 263 244
	Driftsutgifter	28 738 807	15 398 005	16 877 944	17 327 944	17 327 944	17 327 944
	Netto	15 743 221	12 247 768	13 614 700	14 064 700	14 064 700	14 064 700
11	Politisk, utvalg og arbeidsgiverordninger						
	Driftsinntekter	-2 102 450	-1 266 214	-905 658	-956 408	-905 658	-956 408
	Driftsutgifter	12 095 403	10 731 290	10 611 197	10 991 947	10 611 197	10 991 947
	Netto	9 992 953	9 465 076	9 705 539	10 035 539	9 705 539	10 035 539
12	Interkommunale samarbeid						
	Driftsinntekter	-19 701	-208 664	-233 285	-233 285	-233 285	-233 285
	Driftsutgifter	8 492 005	9 033 325	9 845 154	9 845 154	9 845 154	9 845 154
	Netto	8 472 304	8 824 661	9 611 869	9 611 869	9 611 869	9 611 869
30	Froland skoler						
	Driftsinntekter	-16 874 684	-7 763 072	-6 920 457	-6 920 457	-6 920 457	-6 920 457
	Driftsutgifter	120 853 051	97 631 912	107 756 238	106 334 238	106 334 238	106 334 238
	Netto	103 978 367	89 868 840	100 835 781	99 413 781	99 413 781	99 413 781
40	Kultur, idrett og fritid						
	Driftsinntekter	-13 209 497	-10 929 449	-11 121 704	-11 121 704	-10 565 513	-10 009 322
	Driftsutgifter	23 487 438	19 354 933	22 291 650	22 091 650	22 091 650	22 091 650
	Netto	10 277 941	8 425 484	11 169 946	10 969 946	11 526 137	12 082 328
50	Teknisk						
	Driftsinntekter	-13 611 465	-10 158 786	-10 467 451	-10 467 451	-10 467 451	-10 467 451
	Driftsutgifter	59 751 223	47 475 664	50 818 028	50 818 028	50 705 528	50 705 528
	Netto	46 139 758	37 316 878	40 350 577	40 350 577	40 238 077	40 238 077
60	Helse og velferd						
	Driftsinntekter	-38 935 292	-43 746 913	-34 487 996	-34 487 996	-34 487 996	-34 487 996
	Driftsutgifter	111 218 700	95 370 817	108 092 180	107 584 180	106 743 180	106 636 180
	Netto	72 283 408	51 623 904	73 604 184	73 096 184	72 255 184	72 148 184
70	Familiens hus						
	Driftsinntekter	-9 148 969	-6 311 602	-6 599 467	-6 599 467	-6 599 467	-6 599 467
	Driftsutgifter	104 635 265	87 940 044	98 608 372	98 608 372	98 608 372	98 608 372
	Netto	95 486 296	81 628 442	92 008 905	92 008 905	92 008 905	92 008 905
80	Omsorg						
	Driftsinntekter	-16 528 258	-7 877 479	-18 224 724	-18 224 724	-18 224 724	-18 224 724
	Driftsutgifter	99 127 821	82 392 595	88 391 715	88 661 715	88 661 715	88 661 715
	Netto	82 599 563	74 515 116	70 166 991	70 436 991	70 436 991	70 436 991

90 Finans

Driftsinntekter	-40 588 605	-29 555 717	-25 558 611	-25 558 611	-25 558 611	-25 558 611
Driftsutgifter	525 627	83 386 173	90 502 858	91 377 858	94 197 858	92 297 858
Netto	-40 062 978	53 830 456	64 944 247	65 819 247	68 639 247	66 739 247

95 Selvkost og selvfinansierte prosjekter

Driftsinntekter	-25 888 402	-26 871 848	-29 565 821	-29 565 821	-29 565 821	-29 565 821
Driftsutgifter	18 377 336	16 579 510	17 527 158	17 527 158	17 527 158	17 527 158
Netto	-7 511 066	-10 292 338	-12 038 663	-12 038 663	-12 038 663	-12 038 663

2 Administrasjonen (10)

2.1 Virksomhetene

2.1.1 Om virksomheten

Froland kommune er organisert i flat struktur med 6 virksomheter og en sentraladministrasjon. Tanken bak en flat organisasjon er at oppgaveløsning og tjenester er plassert nærmest mulig brukerne. Vi ivaretar både innbyggerne og kommunens ansatte på det overordnede nivå og skal legge til rette for at kommunen yter de beste tjenester til publikum og brukere ved å initiere til kontinuerlige utviklingstiltak. Kommunedirektøren er leder av den samlede kommunale administrasjon og har et overordnet administrativt ansvar for hele den kommunale virksomhet. Det er kommunedirektørens ansvar å sørge for at saker som forelegges politiske utvalg er forsvarlig og tilstrekkelig forberedt i administrasjonen. Kommunedirektøren legger frem selvstendige forslag til vedtak i saker. Når endelig vedtak er fattet er det kommunedirektørens ansvar å besørge disse gjennomført.

Administrasjonens hovedoppgaver:

- Overordnet tjenesteutvikling med brukeren i sentrum
- Kommuneplanlegging, rådgiving og støtte til virksomhetene, sektorovergrepene oppgaver, samordning og helhetlig ledelse av kommunen, herunder administrative fellessystemer og rutiner
- Resultatrapportering til politisk nivå
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Helhetlig internkontroll, helse- miljø og sikkerhet, informasjonssikkerhet
- Kommunal informasjon

Administrasjonens formål er på best mulig måte å lede, og støtte kommunens virksomheter og ansatte og være en støtte for kommunens folkevalgte. Administrasjonen har kontinuerlig fokus på effektivisering av kommunens administrative drift og fungerer som et bindeledd mellom virksomhetene og Kommunedirektøren.

Administrasjonens avdelinger/tjenester:

Kommunedirektørens ledergruppe
Økonomi, regnskap, fakturering og innfordring
HR, lønn og kvalitet
IKT og telefoni
Arkivtjenesten
Sentralbord, post og ekspedisjon
Næringsrådgivning
Beredskap
Internkontroll
Innkjøp og anskaffelser

Administrasjonens budsjett øker fra ca. 11,7 millioner kroner i 2023 til ca. 13 millioner kroner i 2024. Hovedårsakene til dette er 0,5 stilling overført fra Teknisk til oppfølging av innkjøp og anskaffelser, økte IKT-kostnader og generell lønns- og prisvekst.

2.1.2 Mål for 2024

Administrasjonens mål for 2024 er å fortsatt være en god støttefunksjon for kommunens folkevalgte, ledelse, virksomheter og ansatte.

2.1.3 Satsingsområder

Administrasjonen er en støttefunksjon for virksomhetene. Kommunens ledelse jobber løpende med tiltak som understøtter kommuneplanens satsingsområder.

2.1.4 Budsjettramme 2024

Budsjettramme 2023 – 2027 - administrasjonen

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
10 101 Kommunedirektørens ledergruppe	3 336 224	3 702 109	3 952 109	3 952 109	3 952 109
10 201 Økonomi (rapportering, budsjett, finans og lån)	1 562 297	1 679 723	1 879 723	1 879 723	1 879 723
10 202 Regnskap	757 003	800 331	800 331	800 331	800 331
10 203 Fakturering og innfordring	260 973	282 940	282 940	282 940	282 940
10 301 Lønn og refusjon	1 278 370	1 077 519	1 077 519	1 077 519	1 077 519
10 302 HR (personal, tariff og rapportering)	726 026	715 581	715 581	715 581	715 581
10 303 Kvalitet (HMS, avvik, utvalg, tilgang og system)	595 842	640 873	640 873	640 873	640 873
10 304 Internkontroll	0	373 541	373 541	373 541	373 541
10 305 Informasjonssikkerhet	0	297 619	297 619	297 619	297 619
10 401 IKT - Agder avtale - Administrasjonen	664 987	643 301	643 301	643 301	643 301
10 402 Telenor telefoni - avtale - Administrasjonen	92 340	96 495	96 495	96 495	96 495
10 501 Arkivtjenesten	1 219 690	1 095 622	1 095 622	1 095 622	1 095 622
10 502 Fysisk arkiv - innsyn/utlån	191 852	205 913	205 913	205 913	205 913
10 601 Sentralbord, post og ekspedisjon	906 984	950 639	950 639	950 639	950 639
10 901 Næringsrådgivning	-82 348	-60 042	-60 042	-60 042	-60 042
10 903 Regionalt næringsfond	0	1 897	1 897	1 897	1 897
11 001 Beredskap - forebyggende arbeid	187 367	197 060	197 060	197 060	197 060
11 401 Innkjøp og anskaffelser	0	363 418	363 418	363 418	363 418
Sum	11 697 607	13 064 539	13 514 539	13 514 539	13 514 539

Budsjettramme 2023 – 2027 – Politisk, utvalg og arbeidsgiverordningen

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
10701 Politikere	2 107 255	2 334 468	2 334 468	2 334 468	2 334 468
10702 Politisk sekretariat	963 008	794 824	794 824	794 824	794 824
10703 Eldrerådet	33 464	34 778	34 778	34 778	34 778
10704 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	29 537	30 676	30 676	30 676	30 676
10705 Valg	332 200	178 137	478 137	178 137	478 137
10706 Ungdomsråd	202 932	208 257	208 257	208 257	208 257
10707 Viltnemda	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
10805 Salg og skjenkebevilling	-31 199	-29 753	-29 753	-29 753	-29 753
10801 Tillitsvalgte	789 395	992 656	992 656	992 656	992 656
10802 Verneombud	257 473	275 850	275 850	275 850	275 850
10804 Revisjon og kontrollutvalg	1 165 627	1 215 020	1 215 020	1 215 020	1 215 020
10806 Personalforsikringer	743 850	317 523	317 523	317 523	317 523
10807 Felles lisenser, kontingenter, medlemskap og avtaler	170 669	178 349	178 349	178 349	178 349
10808 Kommunikasjon og nettredaksjon	388 575	517 380	517 380	517 380	517 380
10809 Annonseringsavtale Frolendingen	105 678	110 434	110 434	110 434	110 434
11122 KS-kontingenter	708 763	836 797	836 797	836 797	836 797
11201 Læringer	1 487 849	1 730 143	1 730 143	1 730 143	1 730 143
Sum	9 465 076	9 705 539	10 035 539	9 705 539	10 035 539

Budsjettramme 2023 – 2027 – Interkommunale samarbeid

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
10503 Drift av interkommunal arkiv- og depotordning (Aust-Agder mu	432 972	452 456	452 456	452 456	452 456
10504 Depotavgift fjernarkiv (Aust-Agder museum og arkiv IKS)	83 106	86 846	86 846	86 846	86 846
11101 Østre Agder - Brannvesen	4 868 762	5 244 606	5 244 606	5 244 606	5 244 606
11102 Østre Agder - KØH - Kommunal øyeblikkelig hjelp	1 182 242	1 363 978	1 363 978	1 363 978	1 363 978
11105 Agder Arbeidsmiljø IKS - bedriftshelsetjeneste	690 498	781 135	781 135	781 135	781 135
11107 Østre Agder - Østre Agder sekretariat	138 694	137 620	137 620	137 620	137 620
11108 Østre Agder - Næringsmedarbeider	82 630	86 348	86 348	86 348	86 348
11109 Østre Agder - Kompetanseprosjekt skole	44 409	46 721	46 721	46 721	46 721
11110 Østre Agder - ATV (alternativ til vold)	50 220	53 003	53 003	53 003	53 003
11111 Østre Agder - Personvernombud IKT Agder	69 765	71 336	71 336	71 336	71 336
11112 Østre Agder - Agder felles veilys	47 124	35 660	35 660	35 660	35 660
11113 Østre Agder - Dykkerberedskap	49 017	55 612	55 612	55 612	55 612
11114 Østre Agder - IUA (interk. utvalg mot akuttforurensning)	31 062	15 217	15 217	15 217	15 217
11115 Østre Agder - 110 sentralen	559 775	584 965	584 965	584 965	584 965
11116 Østre Agder - juridisk samarbeid	321 446	373 531	373 531	373 531	373 531
11121 OFA - Innkjøpssamarbeid	69 255	72 371	72 371	72 371	72 371
11123 Telemarksforskning	37 962	41 029	41 029	41 029	41 029
11124 Kontingent LVK	36 936	38 598	38 598	38 598	38 598
11125 Avtale vaktordning dyrlege i Åmli	11 286	11 794	11 794	11 794	11 794
11126 Østre Agder/Uia - forskning folkehelse og levekår 2022-202	17 500	18 288	18 288	18 288	18 288
11127 Østre Agder - innsatstrapp	0	40 755	40 755	40 755	40 755
Sum	8 824 661	9 611 869	9 611 869	9 611 869	9 611 869

Budsjettramme 2023 – 2027 – Finans

Linjenavn	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
90101 Rammetilskudd	-231 949 000	-260 649 000	-270 119 000	-272 162 000	-275 336 000
90102 Skatt på inntekt og formue	-170 350 002	-190 365 250	-191 828 250	-194 169 750	-197 109 750
90201 Eiendomsskatt	-14 071 469	-32 300 072	-32 300 072	-32 300 072	-32 300 072
90301 Premieavvik	-26 142 388	-16 204 042	-16 129 042	-15 629 042	-18 529 042
90302 Amortisering tidligere års premieavvik	3 798 367	8 720 559	10 520 559	11 840 559	12 840 559
90303 Pensjonstilskudd	72 028	75 269	75 269	75 269	75 269
90304 Pensjonspremie	51 467 907	43 113 528	43 113 528	43 113 528	43 113 528
90401 Investeringskompensasjon Husbanken	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
90501 Avdrag på kommunens lån	24 100 000	26 100 000	27 100 000	28 100 000	29 100 000
90503 Prosjekter lånefinansiert av Fylkeskommunen	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
90601 Utbytte Å Energi AS	-26 860 000	-20 060 000	-20 060 000	-20 060 000	-20 060 000
90701 Fond	0	1 025 031	1 538 031	4 074 840	12 229 649
90801 Konesjonskraft	-20 700 000	-15 900 000	-15 900 000	-15 900 000	-15 900 000
90901 Renter og gebyrer	18 512 159	22 762 825	25 762 825	25 762 825	27 762 825
90902 Rente på prosjekter lånefinansiert av Fylkeskommunen	510 000	510 000	2 510 000	2 510 000	2 510 000
91101 Bevilgninger og avsetninger	5 731 200	5 731 200	9 731 200	10 731 200	5 731 200
91102 Tap på krav	102 600	107 217	107 217	107 217	107 217
91202 Momskompensasjon justeringsavtaler	-162 000	-162 000	-162 000	-162 000	-162 000
91401 Husleie	-8 423 800	-9 223 800	-9 223 800	-9 223 800	-9 223 800
91501 Arbeidsgiveravgift	47 908 954	48 482 371	48 482 371	48 482 371	48 482 371

3 Froland skoler (30)

3.1 Virksomhetene

3.1.1 Om virksomheten

1.1 Om virksomheten

Virksomhetsleder/skolesjef: Hallgeir Berge

Froland skoler består av følgende skoler/avdelinger:

- Mykland skole
- Blakstadheia skole
- Froland barneskole
- Froland ungdomsskole
- Froland PPT – pedagogisk psykologisk tjeneste/kommunepsykolog
- Froland VO - Voksenopplæring
- Froland Kulturskole
- Alle barneskolene har SFO-avdeling

Froland kulturskole har som mål å gi alle barn og unge som ønsker det et profesjonelt, kunstfaglig undervisningstilbud i kommunen. Skolen tilbyr fagene musikk, teater og visuell kunst. Kulturskolen har flere undervisningsformer, og tilbyr både individuell- og gruppeundervisning. Kulturskolen skal være et sted hvor flest mulig finner sin plass, og jobber hele tiden med å utvikle tilbudene. Vårt fokus i møte med eleven er glede, kreativitet og mestring. Kulturskolen er et ressurscenter i kommunen og vi samarbeider med grunnskolen, barnehagene, virksomhet for kultur og helse, integrering og det frivillige kulturlivet.

Kulturskolen har 73 elever og 7 ansatte i små deltidsstillinger med til sammen 2,46 årsverk. Dette inkluderer ledelsesressurs på 0,5 årsverk.

Voksenopplæringa i Froland har en elev på grunnskolens område som får opplæring etter opplæringslovens §4a-2. Antall stillingshjemler i Voksenopplæringen er for tiden 0,14 årsverk.

Kommunen leier elevplasser i voksenopplæringen i Arendal kommune. Det er for tiden 33 elever med fremmedspråklig bakgrunn som får språkopplæring ved voksenopplæringen i Arendal. 5 elever på grunnskolens område og 28 elever som får norskopplæring.

SFO-ene har nå 167 innmeldte barn. Bemanning i SFO-ene er for tiden på 10,4 årsverk. Dette er inklusiv ledelse.

Skolene har helsesykepleier i til sammen 2,4 stillinger. Blakstadheia skole har 1 dag/uken, Froland barneskole 1.-4. trinn har 3 dager/uken og 5.-7. trinn har også 3 dager/uken. Froland ungdomsskole har 4 dager i uken og samme helsesykepleier dekker også Mykland skole. Helsesykepleiertjenesten er organisert slik at det alltid er en helsesøster til stede ved de to største skolene. I tillegg har helsesykepleierne inntil 1 dag per uke til administrativt arbeid, møter, foreldreveiledning og koordinering, arbeid i forbindelse med flyktinghelsetjeneste og helsestasjon. I tillegg inngår også helsestasjon for ungdom i helsesykepleierens stillinger.

Den pedagogisk-psykologiske tjenesten (PPT) har to lovpålagte oppgaver: PP-tjenesten skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndige vurderinger når opplæringsloven krever det, og PPT skal hjelpe skolen med kompetanse- og organisasjonsutvikling for å legge bedre til rette for de elevene som trenger det. I tillegg kan PPT være en viktig samarbeidspartner

for skolen i arbeidet med det psykososiale læringsmiljøet.

Pr 2. tertial 31.08.23:

PPT har fått nyhenvist 55 elever så langt i 2023. Disse fordeler seg slik: 1.-4. trinn: 18, 5.-7. trinn: 11, 8.-10. trinn: 3, barnehager 23, voksne 0. PPT har totalt 188 aktive individualsaker.

Kommunepsykologen arbeider med kvalitetssikring av kommunens psykososiale tilbud for barn, ungdom og familier. Dette skjer blant annet gjennom deltakelse i plan- og systemarbeid, og gjennom undervisning, veiledning og drøftinger med andre faggrupper. Psykologen tilbyr lavterskel psykisk helsehjelp (1- 8 samtaler) til barn og unge mellom 6 og 18 år. Tilbudet kan omfatte individuell samtaleterapi, familiesamtaler og foreldreveiledning.

Kommunen har vært uten kommunepsykolog i hele 2023. Det er nå ansatt ny kommunepsykolog som tiltrer i februar 2024.

Froland kommune har ikke egen logoped, men leier inn tjenester. Logopeden gir språkhjelp til barn, ungdom og voksne som har utfordringer med språk, uttale, stamming afasi og stemme.

Elever (gjesteelever) fra andre kommuner er 7. Elever som går på skole i andre kommuner: 27. Langemyr skole (1), kommunale skoler (4), friskoler (22) pr. 01.10.22.

3.1.2 Mål for 2024

Satsingsområder for skolene i Froland kommune 2023-2024

	Mål/tiltak
Felles	<ul style="list-style-type: none">• Lage Strategi- og handlingsplan for skolesektoren• Leseprosjektet READ• Oppfølgingsordningen 2022
Mykland skole	<ul style="list-style-type: none">• Leseprosjektet READ• Oppfølgingsordningen 2022
Blakstadheia skole	<ul style="list-style-type: none">• Leseprosjektet READ• Oppfølgingsordningen 2022
Froland barneskole	<ul style="list-style-type: none">• Leseprosjektet READ• Oppfølgingsordningen 2022• Elevmedvirkning
Froland ungdomsskole	Satsinger skoleårene 23/ 24 og 24/ 25: <ul style="list-style-type: none">• Oppfølgingsordningen: Lesing og skrijving som grunnleggende ferdighet i samarbeid med Skrivesenteret ved NTNU, Trondheim• Bruk av de nasjonale prøvene for kvalitetsutvikling i lesing, regning og engelsk: Tiltak for kvalitetsutvikling utvikles videre. Vi har prøvd noen tiltak som har hatt en viss virkning.• Klasseledelse: Tiltak for kvalitetsutvikling lages etter analyser skoleåret 22/ 23.• Spesialundervisningen: Tiltak for kvalitetsutvikling lages etter analyser skoleåret 22/ 23.

3.1.3 Satsingsområder

3.1.3.1 God helse og livskvalitet (FNs bærekraftsmål nr.3)

Folkehelse og livsmestring som tverrfaglig tema i skolen skal gi elevene kompetanse som fremmer god psykisk og fysisk helse, og som gir muligheter til å ta ansvarlige livsvalg. I barne- og ungdomsårene er utvikling av et positivt selvbilde og en trygg identitet særlig avgjørende.

Et samfunn som legger til rette for gode helsevalg hos den enkelte, har stor betydning for folkehelsen. Livsmestring dreier seg om å kunne forstå og å kunne påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv. Temaet skal bidra til at elevene lærer å håndtere medgang og motgang, og personlige og praktiske utfordringer på en best mulig måte.

Aktuelle områder innenfor temaet er fysisk og psykisk helse, levevaner, seksualitet og kjønn, rusmidler, mediebruk, og forbruk og personlig økonomi. Verdivalg og betydningen av mening i livet, mellommenneskelige relasjoner, å kunne sette grenser og respektere andres, og å kunne håndtere tanker, følelser og relasjoner hører også hjemme under dette temaet.

God folkehelse omhandler både fysisk- og psykisk helse. Froland skoler har en plan for det psykososiale arbeidet ved skolene. Skolene jobber systematisk og aktivt i forhold til mobbing og krenkelser i skolen. På skolenes nettsider kan det også meldes fra til skolene, hvis et barn ikke har det trygt og godt på skolen. Skolene lager da en aktivitetsplan i løpet av en uke. I tillegg er det opprettet et Beredskapsteam mot mobbing for barn og unge. Videre veileder og samtaler lærere, miljøarbeidere, sosiallærere, helsesykepleiere og skolepsykolog jevnlig med elever som har behov for dette.

Skolen legger til rette for fysisk lek (Trivselsleder) og aktivitet i friminutt og undervisning. Uteområdet er tilrettelagt for allsidig fysisk lek og aktivitet. I tillegg har ungdomsskolen egen kantine. Skolene gjennomfører ulike ekskursjoner og turer gjennom skoleåret. Dette gir selvsagt fysisk aktivitet, men et viktig mål med ekskursjonene er jo også å gjøre elevene oppmerksomme på mulighetene som finnes i nærområdet slik at de selv får lyst til å benytte naturen. Siste år har få ekskursjoner blitt gjennomført p.g.a. nedskjæringer i budsjettene.

Et av skolens faste opplegg på 7. trinn er i forbindelse med "Den kulturelle skolesekken". Det er et mål at elevene selv skal være aktive og gjennom verkstedarbeid ledet av profesjonelle kunstnere/aktører. Ved å bruke lokalene på Frolands Verk til kunst- og kulturverksteder ønsker vi å utvikle historisk forståelse og kulturell identitet hos elevene. Innholdet i aktivitetene vil gi elevene mulighet for økt kunnskap og kreativitet på kunstfeltet, og opplevelse og forståelse av det kulturhistoriske feltet.

3.1.3.2 God utdanning (FNs bærekraftsmål nr.4)

Skolene i Norge har fått nytt læreplanverk som gjelder fra 2020. Læreplanverket består av overordnet del, fag- og timefordelingen og læreplaner i fag. Dette er forskrifter til opplærings-loven og skal styre innholdet i opplæringen.

Læreplanverket definerer fem grunnleggende ferdigheter: *lesing, skriving, regning, muntlige ferdigheter og digitale ferdigheter*. Disse ferdighetene er del av den faglige kompetansen og nødvendige redskaper for læring og faglig forståelse. De er også viktige for utviklingen av elevenes identitet og sosiale relasjoner, og for å kunne delta i utdanning, arbeid og samfunnsliv.

Lesing og regning som grunnleggende ferdigheter er viktige redskaper for læring og utvikling i fagene og for å kunne delta i skole, samfunns- og arbeidsliv. Elever som

presterer på laveste mestringsnivå på nasjonale prøver på 5. trinn har økt sannsynlighet for å ikke fullføre videregående opplæring. Ut fra bl.a. dette har Froland ønsket å bli med i READ-prosjektet.

Flere barnehager og alle barneskolene i Froland er blitt med på leseprosjektet READ. Dette er et felles satsingsområde på hele Agder. Prosjektet er planlagt som et fireårig prosjekt. **Målet med prosjektet er å gi økt leseglede blant barn og unge, og støtte foreldres involvering i lesing.**

Hva er READ?

READ er et system og en metode der foreldre leser sammen med sine barn på en strukturert og planlagt måte. Forskning viser at når foreldre leser daglig sammen med barnet og har samtaler med barnet om innholdet (dialogisk lesing), så har det en positiv effekt på barnets språk, samt senere lese- og skriveferdigheter. Det velges ut 5-6 bøker for barnehagen og per trinn på skolen. Bøker og veiledningsmaterieell leveres ut i en «lesebag». Bøkene leveres tilbake, veilednings-materiellet beholdes. Når alle bøkene er lest, må foreldre bruke det lokale biblioteket for videre lesing med barnet.

READ er ment å gi foreldre en mulighet til å aktivt involvere seg. Foreldres aktive involvering i deres barns utvikling har sterk og langvarig betydning for barns utvikling, læring og trivsel (Oxford University).

Målsetting med leseprosjektet READ i Agder

Uprøving av ny metode for økte leseferdigheter for barn og unge i barnehager og skoler.

Økt leseglede og leseengasjement for barn og unge

Medvirke til gode levekår på Agder

Tidlig innsats for økt yrkesdeltakelse og gode levekår

Identifisere, sikre og måle gevinster på kort sikt (6 måneder – 12 måneder) og mellomkort sikt (12 måneder- 36 måneder).

Kompetanse

For å sikre at skolene i Froland har lærere med relevant kompetanse deltar fra 3-5 lærere hvert år på statlig finansiert videreutdanning. Kravet for å kunne undervise i fagene norsk, matematikk og engelsk i grunnskolen, er henholdsvis 30 studiepoeng for barneskolen og 60 studiepoeng for ungdomsskolen.

Oppfølgingsordningen 2022:

Oppfølgingsordningen skal bidra til at kommuner med svake resultater på sentrale områder av opplæringen over tid får hjelp til å skape bedre læringsmiljø og læringsresultater for elevene i kommunen. I oppfølgingsordningen får kommunen tilbud om støtte og veiledning over en periode på 3 år.

Froland kommune er med på Oppfølgingsordningen 2022. Innsatsperioden er tre år, 2022-2025, og er delt i to faser; forfasen og gjennomføringsfasen. Med bistand fra eksterne veiledere og statsforvalter – skal vi analysere egne data og lage et utfordringsbilde. Utfordringsbildet skal bygge på både kvalitative og kvantitative data og det er konteksten bak tallene som kan utfylle resultatene.

Forfasen er gjennomført skoleåret 2022-2023. Det er analysert ulike data og laget et utfordringsbilde. Videre er det satt mål og planlagt tiltak og det er knyttet avtale med NTNU skrivesenteret i Trondheim.

3.1.3.3 Bærekraftige byer og lokalsamfunn (FNs bærekraftsmål nr.11)

Frolands befolkning vokser stadig. Det er nå ca. 6200 innbyggere i Froland. Elevtallet i skolene er 785. Froland ungdomsskole vokser, mens de andre skolene har redusert elevtall.

Kommunestyret har vedtatt en progresjon i fornyelsen av skolene de nærmeste årene for å legge til rette for god kvalitet på undervisningen og sikre at elever og ansatte får gode arbeidsforhold. Utbyggingen av Froland ungdomsskole er nå godt i gang og skal være ferdig til skolestart 2024, da skolen får 12 klasser.

Imidlertid har kommunen vært i en vanskelig økonomisk situasjon, derfor er utbyggingsprosjektet på ungdomsskolen delt i to trinn. Trinn 1 er vedtatt av kommunestyret og arbeidet med utbyggingen er igangsatt, mens trinn 2 er utsatt inn til videre.

3.1.4 Budsjettramme 2024

Budsjettramme 2023 – 2027

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
30 010 Skolekontor	820 914	740 569	68 569	68 569	68 569
30 011 Lisens Kopinor	188 784	197 279	197 279	197 279	197 279
30 012 IKT - Agder avtale - Froland skoler	2 709 374	3 923 321	3 923 321	3 923 321	3 923 321
30 013 Telenor telefoni - avtale - Froland skoler	59 508	62 186	62 186	62 186	62 186
30 014 Lisenser, kontingenter, medlemskap og avtaler - Froland skol	61 560	64 330	64 330	64 330	64 330
30 101 Froland barneskole	34 853 432	29 858 127	29 858 127	29 858 127	29 858 127
30 102 Digitale læremidler - Froland barneskole	749 493	783 220	783 220	783 220	783 220
30 103 Leirskole	491 078	509 685	509 685	509 685	509 685
30 106 Spesialundervisning Froland barneskole	0	8 042 282	8 042 282	8 042 282	8 042 282
30 501 SFO - Froland barneskole	1 384 620	2 508 261	2 508 261	2 508 261	2 508 261
30 201 PP-tjenesten	3 112 610	3 954 378	3 954 378	3 954 378	3 954 378
30 301 Elever i andre kommuner	3 611 699	4 192 757	4 192 757	4 192 757	4 192 757
30 401 Voksenopplæring	755 141	721 745	721 745	721 745	721 745
30 601 Skyss av skolebarn	4 632 874	4 841 353	4 841 353	4 841 353	4 841 353
30 701 Kulturskolen	1 393 259	1 611 214	1 611 214	1 611 214	1 611 214
31 101 Froland ungdomsskole	20 785 723	17 278 861	17 278 861	17 278 861	17 278 861
31 102 Skolekantine	24 624	25 732	25 732	25 732	25 732
31 103 Digitale læremidler - Froland ungdomsskole	340 632	355 960	355 960	355 960	355 960
31 106 Spesialundervisning Froland ungdomsskole	0	5 916 964	5 166 964	5 166 964	5 166 964
31 201 Blakstadheia skole	8 327 551	6 277 607	6 277 607	6 277 607	6 277 607

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
31 202 SFO - Blakstadheia skole	43 466	567 220	567 220	567 220	567 220
31 203 Digitale læremidler - Blakstadheia skole	140 562	146 887	146 887	146 887	146 887
31 206 Spesialundervisning Blakstadheia skole	0	2 218 102	2 218 102	2 218 102	2 218 102
35 101 Mykland skole	3 383 997	3 511 011	3 511 011	3 511 011	3 511 011
35 102 Lærebøker/digitale læremidler - Mykland skole	24 624	25 732	25 732	25 732	25 732
35 103 Spesialundervisning Mykland skole	0	117 650	117 650	117 650	117 650
35 301 SFO - Mykland skole	247 315	239 448	239 448	239 448	239 448
Sum	88 142 840	98 691 881	97 269 881	97 269 881	97 269 881

4 Kultur, idrett og fritid (40)

4.1 Virksomhetene

4.1.1 Om virksomheten

Virksomheten har ca. 17 årsverk fordelt på 42 ansatte. Frolandia er den største avdeling med 9,5 årsverk og 31 ansatte, inkludert timeinstruktører.

Vår virksomhet jobber med fem hovedområder:

1. Aktivitetstilbud til barn og unge

Fritidsklubb, med juniorklubb for mellomtrinnet og ungdomsklubb fra 13-20 år. Vi deltar også i prosjekter. Klubben er også viktig bidragsyter i det forebyggende levekårs-, folkehelse- og SLT-arbeidet.

2. SLT - rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid

Virksomheten har SLT-koordinator som er en pådriver i kommunens rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid. SLT- modellen skal koordinere kunnskap og ressurser mellom politi og relevante kommunale enheter. SLT-arbeidet skal avdekke utfordringer blant barn og unge, vurdere årsaker og iverksette målrettede forebyggende tiltak.

«Forebygging er ofte den jobben som først blir synlig når den ikke gjøres». I SLT-samarbeidet har vi stort engasjement og jobber med målrettet felles innsats til beste for barn og unge i Froland.

3. Bibliotekstjenester:

Biblioteket består av en tredelt drift: Folkebibliotek, skolebibliotek og fengselsbibliotek.

Folkebibliotek:

Folkebibliotekloven sier at vi har som "oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle". Vi skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt. Videre sier formålsparagrafen at vi skal "legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet."

Vi vil gjennom våre betjente åpningstider, arrangement og aktiviteter, samt vår selvbetjente meråpentløsning gi gode bibliotekstjenester til alle i Froland. Det lovbestemte gratisprinsippet og et åpent, inkluderende og tilgjengelig bibliotek er ekstra viktig i en tid som nå.

Skolebibliotek:

Skolebibliotekstjeneste er lovpålagt gjennom forskriften til opplæringsloven. Vi driver skolebiblioteket ved Froland barneskole og Froland ungdomsskole, hver seg med 30 % stilling.

Fengselsbibliotek:

Vi leverer folkebibliotekstjenester i Agder fengselsbibliotek avdeling Froland. Tjenestene er fullfinansiert av Nasjonalbiblioteket.

4. Kulturtjenester, tilskudd, og frivillighet:

Vi yter kulturrådgivningstjenester, jobber med folkehelse- og levekårsprosjekter og spillemidler. En lang rekke tilskudd er også en del av virket, blant annet tilskudd til Kirkelig fellesråd, Kuben, og Frivilligsentralen. friluftsliv. Vi sørger for tilskudd til friluftsmål, som tilskudd til drift av dagsturhytta, vedlikehold av turveier og tilrettelegging ved

friluftsområder. I de årene kommunen har prioritert det, har vi saksbehandlet driftstilskudd til lag og foreninger, kulturpris og kulturstipend. Vi deltar også i prosjekter og stimulerer samarbeidspartnere til å søke tilskudd og prosjektmidler til å bidra til aktuelle folkehelse- og levekårssatsninger. Vi deltar aktivt i ulike plan- og utviklingsprosjekter i kommunen, og deltar i felles arbeidsgrupper ved behov.

5. Folkehelse, Frisklivsentralen og Frolandia:

Froland IdrettsAnlegg med basseng, treningssenter, frisklivssentral. Avdelingen har også koordinatorfunksjonen for hele kommunens folkehelsearbeid. Vi driver utleie på alle kommunens lokaler. Froland IdrettsAnlegg er en møteplass for hele kommunens befolkning med mange aktiviteter for store og små. Avdelingen er aktiv i tverrfaglig prosjektarbeid og tilrettelegger for samarbeidsprosjekter med frivilligheten.

4.1.2 Mål for 2024

Aktivitetstilbud til barn og unge:

Oppvekst-/barnevernsreformen fremhever forebyggende og tidlig innsats som grunnmuren i kommunens tjenestepyramide som skal bidra til barn skal få en god og trygg oppvekst. Vi ser også via SLT- og folkehelsearbeidet, samt Ungdata og nye levekårsstatistikkanalyser, at nettopp det å ha venner og tilgang på trygge sosiale møteplasser med kompetente voksne, er en sentral beskyttelsesfaktor for barn og unge - både på kort og lang sikt. Reformen gjør det også kostbart for kommunene å ikke lykkes med sitt forebyggende arbeid.

Bruken av fritidsklubben er økende, særlig på juniorklubben. Det er et mål å arbeide videre med tilbudet til de eldre ungdommene, og samarbeide med ungdommene selv om å gjøre endringer de ønsker.

Neste år har vi som mål å få til samarbeid med lokale aktører og ha arrangement knyttet til esport. Vi vil støtte opp om arbeidet med Ung Kultur Møtes. Vi vil fortsette å sparre med ungdomsrådet om saker påvirker barn og unge i Froland, og benytte brukermedvirkning enda mer for å gi ungdom enda mer innflytelse på egne tilbud og møteplasser.

SLT:

Hovedmålet til SLT-arbeidet er at barn og unge i Froland kan leve et liv uten rus, kriminalitet og utenforskap. Kommunen skal tilby barn og unge riktig hjelp til riktig tid, av et hjelpeapparat som samarbeider godt på tvers av virksomheter og faggrupper.

SLT-koordinator er aktiv i, sammen med virksomheten, å søke tilskudd til satsninger som det er behov for: Foreldrestøttende tiltak og rusforebyggende tiltak, fellessøknader via samarbeid som Plattform.

Folkebibliotek:

Målet for 2024 er å jobbe for å oppfylle lovkravene i folkebibliotekloven. Vi skal arbeide særskilt med å bli bedre på paragraf 2 i bibliotekloven: "Bibliotek tjenester for alle som har spesielle vansker med å bruke biblioteket." Vi har søkt om et utviklingsprosjekt fra Nasjonalbiblioteket med arbeidstittelen: "Barrierefritt bibliotek - veileder for universelt utformede bibliotek tjenester", der vi samarbeider blant annet med Evje og Hornnes kommune og fylkesbiblioteket. Videre er det et mål er å få det nye biblioteksystemet til å fungere godt i bibliotekdriften til beste for lånerne.

Skolebibliotek:

Skolebibliotek tjenesten holdes på samme nivå som før, med mål om å kjøpe inn og låne ut fag- og skjønnlitteratur til elevene for å støtte opp under lesestimuleringsarbeidet som

gjøres på skolen. Med tanke på ambisjonene i Kunnskapsløftet og Fagfornyelsen for hva et skolebibliotek skal være i skolens pedagogiske arbeid, er ikke tjenesten i dag tilstrekkelig. Målet for 2023 er å bidra til at vi sammen med skolene søker om tilskudd til skolebibliotek fra Udir for å øke satsningen på skolebibliotek og utvikle skolebibliotekets rolle i opplæringen på Froland barneskole og Froland ungdomsskole.

Fengselsbibliotek:

Folkebibliotekfilialen i Froland fengsel skal være et moderne fullverdig folkebibliotek og et modellbibliotek i Kriminalomsorgen. Noen av målene for 2024 vil være å jobbe videre med arrangement og aktiv litteraturformidling. Vi vil være en pådriver for at de innsatte på en sikker måte skal kunne ta i bruk et utvalg av digitale bibliotekstjenester i samråd med Nasjonalbibliotek, Kriminalomsorgsdirektoratet og Kriminalomsorgen.

Kultur:

Hovedmålet for 2024 på kulturfeltet er å - sammen med frivilligheten, kulturaktører og på tvers av tjenester i Froland - jobbe med temaplan for Kultur, fritid og frivillighet. Det ventes i disse dager en ny kulturlov med krav til oversikt og planlegging på kulturfeltet. Kommunens ansvar for infrastrukturen, - grunnleggende kultur som kulturbygg og idrettsanlegg, bibliotek og støtte til frivillig kulturliv, blir styrket i den nye loven. I kulturplanen vil vi fokusere på kulturs bidrag på å nå hovedmålsettingene i kommuneplanen, og arbeide for et levende kulturliv i Froland.

Vi fortsetter spillemiddelarbeidet, og opprettholder informasjonsarbeidet som kan føre til at lag og foreninger utnytter mulighetene i ulike statlige og private tilskuddsordninger innen kulturfeltet enda bedre enn i dag.

Froland Frivilligsentral er sentrale i frivillighetens arbeid med blant annet innsatstrappa og aldersvennlig lokalsamfunn. Frivilligsentralen er en fin samarbeidspartner og vi vil fortsette å satse på samarbeidsprosjekter med dem.

Frolandia, frisklivssentralen og folkehelse:

Mål- og satsninger for Frolandia er økning i medlemsmassen slik at vi øker billettinntektene både på avtalegiro, enkeltbilletter og kontant medlemskap. Målet for 2024 er å gå i balanse.

En sunn befolkning er mer aktiv og engasjert i samfunnet.

Vi vil fortsette å være et kompetent IdrettsAnlegg med lav terskelsom ønsker alle velkommen, og med lav terskel. Basseng og treningssenter er en viktig sosial arena for både store og små. Tilrettelegging for barn og unge er et viktig satsingsområde som vi vil fortsette og utvikle oss i.

Frisklivssentralen er et viktig tilbud for de som ønsker veiledning og starthjelp i positive livsstilsendringer og gjøre helsefremmende tiltak.

Vårt gode omdømme og ansikt utad er et mål og en satsning som vi fokuserer mye på.

Målet for folkehelse for 2024 er å bedre psykisk helse og livskvalitet med hovedfokus på barn og unge og lokalt rusforebyggende arbeid. Vi jobber mot bedre helse for eldre. Vi tilrettelegger aktivt for hverdagsbevegelse og lett tilgjengelig trim, med gode gang-sykkelveier, tilrettelagte turløyper der folk bor, nærmiljøanlegg, enkle skogsløyper for gange og sykling. Folkehelseoversiktsarbeidet jobbes det kontinuerlig med, og målsettingen og tiltakene som settes i gang er med utgangspunkt i kunnskapsgrunnet.

4.1.3 Satsingsområder

4.1.3.1 God helse og livskvalitet (FNs bærekraftsmål nr.3)

Fra kommuneplanen:

"Slik vil vi ha det:

- Høy deltakelse i kulturaktiviteter og tilgang på kunst- og kulturopplevelser
- En meningsfull hverdag og fritid
- Et godt sosialt nettverk
- Oppløve tilhørighet og forebygge utenforskap"

Gjennom våre kjernetjenester og som drivkraft i samarbeid med andre, vil Kultur, idrett og fritid bidra til disse målsettingene. Vi har ennå et stort potensiale i styrke kulturlivet og aktiviteten på offentlige, åpne, sosiale arenaer. Vi vil gjennom ny temaplan for kulturfeltet detaljere dette og sette opp en handlingsplan for å følge opp kommuneplanens målsettinger i økonomiplanperioden.

Vi vil bidra til saker knyttet til sentrumsutvikling- og attraktivitet for Froland.

Strategier og tiltak fra kommuneplanen:

"Slik vil vi gjøre det:

- Tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid i alt vårt forebyggende og helsefremmende arbeid
- Godt tverrfaglig samarbeid mellom virksomheter og avdelinger
- Tilrettelegge for vital og mangfoldig frivillighet
- Stimulere til høy sosial aktivitet og likeverdig deltakelse i kulturaktiviteter og idrett
- Reduksjon av sosiale helseforskjeller gjennom folkehelsearbeidet
- Sikre gode muligheter for et aktivt friluftsliv for alle
- Formidle kunnskap om vår kulturarv i Froland, fornminner og lokalhistorie"

Kultur, Idrett og Fritid er også en viktig aktør i internt tverrfaglig samarbeid, både innen SLT, BTI, levekårsarbeid, tidlig innsats blant barn og unge, og folkehelse.

Kulturopplevelser, friluftsliv, tilhørighet og tilgjengelig åpne arenaer for alle er en del av grunnmuren i livskvalitet for folk i Froland. Froland er ikke bare et sted du bor - du skal også leve og trives her. Dette ønsker vi å gjøre det vi kan for å bidra til.

4.1.3.2 God utdanning (FNs bærekraftsmål nr.4)

Fra kommuneplanen:

"Perspektivet med livslang læring er viktig for Froland. Å legge til rette for kompetanseutvikling også i voksen alder er vesentlig både for den enkelte og for å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller. Vi vet at særlig lesing er en viktig grunnleggende ferdighet gjennom hele livsløpet. Ved å øke andelen blant voksne som bygger videre på sin fagkompetanse, fullfører videregående, eller tar høyere utdanning, vil vi igjen se positive effekter på neste generasjon i form av økt fullføringsgrad i videregående og høyere utdanning. På sikt kan dette bidra til bedring av levekår og folkehelse."

Både folke- og skolebibliotek er en hovedaktør, sammen med skole og voksenopplæring, for å sikre at frolendinger har gode leseferdigheter og tilegner seg digital kompetanse. Biblioteket er en viktig tilrettelegger og arena for læring gjennom hele livsløpet.

Frolandia er med på å fremme god helse. Fysisk aktivitet, deltakelse i fellesskap og mestring av egen helse hos den enkelte kan gi bedre forutsetninger for å håndtere

endringer og lære noe nytt hele livet.

Videre sier kommuneplanen at:

"Vi ønsker at våre innbyggere har:

- Gode muligheter for å bygge kompetanse gjennom hele livet
- Gode digitale ferdigheter og tilgang på god informasjon for aktivt å mestre eget liv"

"Fremme livslang læring gjennom:

- Tilrettelegging for kompetanseutvikling på arenaer som bibliotek, kulturskole, voksenopplæring og arbeidsplassen
- Samarbeidsprosjekter med frivilligheten"

Virksomheten skal være en pådriver i dette arbeidet, og se nye samarbeidsmuligheter både tvers internt, med andre offentlige instanser og ikke minst med organisasjoner i lokalsamfunnet.

4.1.3.3 Bærekraftige byer og lokalsamfunn (FNs bærekraftsmål nr.11)

Fra kommuneplanen:

"Vi ønsker at hele Froland skal være et aktivt og mangfoldig fellesskap, og at innbyggerne opplever at Froland er et godt sted å bo, leve og jobbe."

"Kommunen kan ikke løse alle utfordringer alene. Samarbeid med frivillige organisasjoner er en annen nøkkelfaktor i helheten for å bevare den totale bærekraften i vårt felles lokalsamfunn."

"Et kjennetegn på et bærekraftig lokalsamfunn er også tilhørighet og fellesskap. Froland skal være et inkluderende samfunn der det er godt å leve og ingen står utenfor. Det skal være takhøyde og rom for alle, og perspektivene likestilling, inkludering og mangfold - LIM - skal stå sterkt i Froland."

"Vi ønsker at Frolands innbyggere har:

- Gode sosiale møteplasser og et raust lokalsamfunn med plass til alle
- Et variert og godt tilbud innen arbeids- og kulturliv"

Det er mye god folkehelse i kulturopplevelser for den enkelte, i å være aktiv i det frivillige Froland, og delta på det som skjer i bygda. Det bygger imidlertid også den sosiale bærekraften i lokalsamfunnet. Ensomhet og utenforskap er et av våre største folkehelseproblemer, og i Kultur, Idrett og Fritid legger vi vekt på å skape møter mellom mennesker, og møter mellom generasjoner.

Vektleggingen på betydningen som førstelinje i folkehelsearbeidet for alle aldersgrupper har økt de siste årene. Særlig ser vi det med tanke på de unge, eldre, og mennesker som er helt eller delvis utenfor arbeidslivet. Vi ser også at tematikk knyttet til likestilling, inkludering og mangfold aktualiseres stadig mer i tjenestene, og vi jobber aktivt med positivt arbeid innenfor LIM-perspektivet.

Vi ønsker fremdeles å kunne bidra til økt tilhørighet og inkludering for alle deler av befolkningen i Froland. Vårt mantra er at alle som bor i Froland skal kunne føle seg som en frolending og høre til her. Vi vil i 2024 ha ekstra fokus på universell utforming og bygge ned barrierer for deltakelse i kultur- og fellesskapsaktiviteter.

Vi fortsetter satsingen på barn og unge, med fokus på levekår, medvirkning, og folkehelse gjennom våre faste tjenester og gjennom prosjekter.

4.1.4 Budsjetttramme 2024

Budsjetttramme 2023 – 2027

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
40 101 Kultur, idrett og fritid	477 694	688 709	488 709	488 709	488 709
40 102 IKT - Agder avtale - Kultur	482 306	603 750	603 750	603 750	603 750
40 103 Lisenser, kontingenter, medlemskap og avtaler - Kultur	4 209	4 398	4 398	4 398	4 398
40 104 Telenor telefoni - avtale - Kultur	5 297	5 535	5 535	5 535	5 535
40 105 SLT og rusarbeid	0	290 452	290 452	290 452	290 452
40 201 Bibliotek	1 270 944	1 225 694	1 225 694	1 225 694	1 225 694
40 202 Fængselsbibliotek	-377 257	-337 250	-337 250	-337 250	-337 250
40 203 Medier (bøker, tidsskrifter, aviser og filmer)	70 591	146 918	146 918	146 918	146 918
40 204 Biblioteksystemer	123 120	55 510	55 510	55 510	55 510
40 205 Skolebibliotek	164 230	336 778	336 778	336 778	336 778
40 206 Arrangement biblioteket	27 189	28 413	28 413	28 413	28 413
40 207 Boktransport	14 350	19 385	19 385	19 385	19 385
40 301 Årlig driftstilskudd - lag og foreninger	0	219 450	219 450	219 450	219 450
40 303 Froland Frivilligsentral	318 980	333 334	333 334	333 334	333 334
40 304 Andre tilskudd	18 671	624 511	624 511	624 511	624 511
40 305 Friluftsrådet sør	69 045	72 152	72 152	72 152	72 152
40 306 Øynaheia, Arendalsmarka og Himmelsyna	122 602	128 119	128 119	128 119	128 119
40 307 Tilskudd til Kuben (investering i nybygg 2014)	107 730	108 398	108 398	108 398	108 398
40 309 Grendehus (Jomås og Reiersøl/Tresnes)	30 780	32 165	32 165	32 165	32 165
40 311 Veivedlikehold turområde - Mosbergveien	25 000	26 125	26 125	26 125	26 125
40 312 Veivedlikehold turområde - Mørløsveien/Auglandsveien	10 206	10 665	10 665	10 665	10 665
40 313 Tilskudd 17.mai arrangement	17 287	18 065	18 065	18 065	18 065
40 315 Sentrumstiltak - jul	30 780	32 165	32 165	32 165	32 165
40 702 Friluftsliv - renovasjon og tilrettelegging	31 203	32 607	32 607	32 607	32 607
40 703 Vannområde Agder - Nidelva	0	47 025	47 025	47 025	47 025
40 708 Tilskudd til drift av dagsturhytte	0	30 305	30 305	30 305	30 305
40 801 Tilskudd fellesrådet	3 415 141	3 830 072	3 830 072	3 830 072	3 830 072
40 803 Husleie fellesrådet	208 625	221 253	221 253	221 253	221 253
40 901 Spillemidler	66 306	69 919	69 919	69 919	69 919
41 101 Fritidsklubb	403 634	339 717	339 717	339 717	339 717

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
41 201 Skolesvømming sikkerhet/støtte	388 454	409 168	409 168	409 168	409 168
41 202 Badeanlegg	-681 980	-201 142	-201 142	355 049	911 240
41 203 Treningssenter	-935 359	-804 342	-804 342	-804 342	-804 342
41 204 Frisklivssentralen	162 287	177 779	177 779	177 779	177 779
41 205 Folkehelse	239 664	253 331	253 331	253 331	253 331
41 207 Lisenser, kontingenter, medlemskap og avtaler - Frolandia	311 084	225 082	225 082	225 082	225 082
41 208 Skolesvømming - drift/kjemikalier	410 400	428 868	428 868	428 868	428 868
41 209 Badeanlegg- fast utleie til lag og foreninger	-44 995	-44 214	-44 214	-44 214	-44 214
Sum	6 988 218	9 688 869	9 488 869	10 045 060	10 601 251

5 Teknisk (50)

5.1 Virksomhetene

5.1.1 Om virksomheten

Teknisk (50) består av tre avdelinger, bygg og eiendom, kommunalteknikk og forvaltning og utbygging. Froland verk er også organisert under teknisk med en egen verksmester. Virksomhetsleder er Fredrick Høyer-Berntsen.

Forvaltning og utbygging

Har ansvar for fagområdene plan og miljø, byggesak, oppmåling, skog- landbruk og utbygging. Andre fagområder som ivaretas av avdelingen er samferdsel, trafiksikkerhet, vanddirektiv og kalking av Nidelva.

Kommunens prosjektmedarbeidere har ansvar for å gjennomføre investeringsprosjekter og andre mindre driftsprosjekter.

Avdelingsleder for forvaltning og utbygging er virksomhetsleder.

Bygg- og eiendom

Har ansvar for forvaltning drift, vedlikehold av kommunens bygg og eiendomsmasse. Avdelingen er delt opp i to team; renhold- og drift vedlikehold av kommunale bygg og grønt områder. Har også ansvar for drift og vedlikehold av kommunes idrettsanlegg og grøntområder.

Kommunens bygningsmasse er på ca. 55 000 kvm og noen av de viktigste oppgavene for bygg og eiendom er internkontroll, branntilsyn og ha et god samspill med brukere. Brukeravtaler gjennomarbeides hvert år og rammene for brukeravtalen må henge sammen med budsjett.

Avdelingsleder for bygg og eiendom er Anne Gunn Taraldsen Mesel.

Kommunalteknikk

Kommunalteknikk har ansvar for fagområdene vann, avløp, veivedlikehold og oppfølging av kalking av Nidelva.

Vann og avløp drifter vann- og avløpsnett og har saksbehandling for påkobling av nye anlegg. Avdelingen har ansvar for å drifte blant annet følgende; 50 km vannledninger, 50 km avløp, ca. 22 km overvann, 3 høydebasseng, 5 trykkforsterkere, 20 pumpestasjoner, 2 vannverk og 2 avløpsrensaneanlegg.

For 2024 er det behov for å øke gebyrene for både vann og avløp da det kommer store økte kostnader til å levere tjenestene, samt behov for investeringer knyttet til vedtak fra Mattilsynet om reservevannsdekning ila 2025. Vi har brukt mye fra fond inneværende år.

Veivedlikehold vedlikeholder og ivaretar trafiksikkerhet på kommunale veier. Kommunen har nå 80 000 meter vei hvor 70% er grusveier. De kommunale veiene er spredt rundt i hele kommunen. Veiteamet håndterer også vintervedlikehold sammen med innleide kontraktører.

Avdelingsleder for kommunalteknikk er Bjørge Johansen.

Froland verk

Froland verk er eget ansvarsområde med en ansatt. Har ansvaret for forvaltning, drift, og vedlikehold av bygg og anleggsmassen. Disponerer ressurser fra bygg og eiendom når det er behov for dette. Er mye utleie særlig på sommerhalvåret og da kreves det mye oppfølging og ettersyn. Gammel bygningsmasse krever særlig god kunnskap for å kunne vedlikeholdes.

Verksmester på Froland verk er Øyvin Froland.

5.1.2 Mål for 2024

Satsningsområder 2024

Innenfor en stram økonomisk ramme for 2024 vil satsningsområdene til Teknisk virksomhet i all hovedsak gå ut på hvordan en kan optimalisere drift og vedlikehold uten å måtte øke kostnadene.

Det foreligger et stort vedlikeholdsetterslep på flere områder så derfor handler det om å se om en bruker de menneskelige og økonomiske ressursene mest mulig hensiktsmessig. I tillegg er det behov for å se på en gjennomgang av hvilke og hvordan oppgaver løses.

Derfor vil en for 2024 ta for seg følgende satsningsområder:

1. Standardisering av rutineoppgaver
2. Optimalisering av ressursbruk
3. Kartlegge og identifisere tiltak og vedlikehold som reduserer driftskostnader
4. Satse på opplæring og involvering for å forbedre driften

Av andre konkrete fokusområder så er det viktig med riktig kjøp og utvikling av arealer og bygg og hvordan en kan benytte seg av gjenbruk i størst mulig grad. Det er svært viktig å ta på alvor FN bærekraftsmål og derfor må vi rive mindre, bruke arealene riktig, ombruke mer. Det er også viktig å velge energieffektive løsninger og ha livsløpsperspektiv på materialvalg. Vedlikehold av kommunal bygningsmasse fremover er derfor viktig for å redusere investeringskostnader senere.

Innenfor vei, vann og avløp er det også behov for en gjennomgang av arbeidsprosesser og status på anleggene. Tiltak som kan gjøres for å redusere innlegg på kommunalt VA-anlegg vil bidra til å redusere driftskostnader. Derfor er det behov for å identifisere områder hvor en kan gjøre forbedringer.

For forvaltning og utbygging vil en satse på å ta i bruk nye digitale systemer oppgradere rutiner og gebyrforskrifter. Det er også et kontinuerlig arbeid med å forbedre prosjektgjennomføringen.

HMS-arbeid

Det er viktig område å satse på HMS arbeidet i virksomheten. Derfor prioriteres dette høyt i alle nivå i organisasjonen. Det er etablert HMS utvalg møtefrekvens 4 ganger per år. HMS er tema på alle teamleder møter som er minimum 1 gang per mnd.

Det jobbes aktivt for å holde sykefraværet nede. Noen langtids sykemeldinger har dratt opp det totale fraværet. Det er få avviksmeldinger ved virksomheten. Bakgrunnen for dette ligger nok i organisasjonskulturen. Dette jobbes det med for bevisstgjøring og hindring av skader på jobb.

5.1.3 Satsingsområder

5.1.3.1 God helse og livskvalitet (FNs bærekraftsmål nr.3)

Ved utarbeidelse av reguleringsplaner og igjennom byggetillatelser skal vi skape gode bomiljøer og attraktive nærområder som gir innbyggerne god helse og livskvalitet.

Tilgjengelige og attraktive friområder og møteplass skal sikres ved nye utbygginger i kommunen. God kvalitet på drift, vedlikehold og utvikling av kommunale bygg og

idrettsanlegg skal også bidra til økt livskvalitet.

Er også viktig å holde god standard på veier og plasser hele året for å sikre fremkommelighet for alle innbyggerne.

5.1.3.2 God utdanning (FNs bærekraftsmål nr.4)

Teknisk ønsker å være i front for opplæring innen teknisk- og yrkesfaglig utdanning, slik at vi kan oppnå en bærekraftig utvikling og livsstil. Vi tilrettelegger for at ansatte kan ta fagbrev.

Teknisk ønsker å satse på å ta imot lærlinger og sommerhjelpere. I tillegg ønsker vi å bruke Universitetet til studentoppgaver.

Vår driftsavdeling jobber for at det skal være godt læringsmiljø i kommunens skoler. Godt innklima og bruk av bærekraftige bygningsmaterialer.

5.1.3.3 Bærekraftige byer og lokalsamfunn (FNs bærekraftsmål nr.11)

Teknisk jobber gjennom reguleringsplaner og utviklingsprosjekter for utbygging av trygge og tilgjengelige bomiljøer i sentrumsområdet i Osedalen. Her er det nærhet til tjenestetilbud, arbeidsplasser og handel. Ved å tilrettelegge for at gående og syklende økt fokus på bruk av kollektiv vil en kunne redusere kommunes klimagassutslipp.

Samarbeid med Fylkeskommunen for å få gode kollektivtilbud og trygge skoleveier med gang og sykkelveier.

5.1.4 Budsjettramme 2024

Budsjettramme 2023 – 2027

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
41 001 Frolands Verk Kultursenter	376 885	739 645	739 645	739 645	739 645
50 010 IKT - Agder avtale - Teknisk	1 251 067	1 777 615	1 777 615	1 777 615	1 777 615
50 011 Telenor telefoni - avtale - Teknisk	82 080	85 774	85 774	85 774	85 774
50 501 Administrasjon Teknisk	1 072 718	990 950	990 950	990 950	990 950
50 201 Eiendomsforvaltning	796 415	1 115 077	1 115 077	1 115 077	1 115 077
50 203 Forsikringer på bygg og maskiner	1 183 816	1 393 838	1 393 838	1 393 838	1 393 838
50 301 Veivedlikehold	1 901 785	2 542 339	2 542 339	2 542 339	2 542 339
50 303 Tilskudd til private veier	0	219 450	219 450	219 450	219 450
50 304 Veibelysning - strøm	949 199	600 038	600 038	600 038	600 038
50 305 Drivstoff kommunale biler	171 561	179 281	179 281	179 281	179 281
50 306 Trafikksikkerhetstiltak	280 010	0	0	0	0
50 307 Veibelysning - faste serviceavtaler	51 300	53 608	53 608	53 608	53 608
50 308 Veibelysning - variable servicekostnader	77 976	81 485	81 485	81 485	81 485
50 309 Drivstoff kommunale maskiner	256 500	268 043	268 043	268 043	268 043
50 401 Vintervedlikehold - variable kostnader	1 356 937	1 477 796	1 477 796	1 477 796	1 477 796

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
50 402 Vintervedlikehold - beredskapsavtaler - eksterne	1 525 662	1 594 317	1 594 317	1 594 317	1 594 317
50 403 Vintervedlikehold - beredskapsavtaler - interne	962 938	981 637	981 637	981 637	981 637
50 500 Drift forvaltning og utbygging	0	112 500	112 500	0	0
50 502 Geodatasamarbeid med Arendal kommune(GIS)	464 419	485 318	485 318	485 318	485 318
50 503 Plan og reguleringsarbeid	326 485	354 000	354 000	354 000	354 000
50 504 Bygge og delesaksbehandling	-234 193	-183 017	-183 017	-183 017	-183 017
50 505 Oppmåling	128 309	181 560	181 560	181 560	181 560
50 506 Festetomter	-8 782	-8 782	-8 782	-8 782	-8 782
50 601 Land-og skogbruk	283 519	540 480	540 480	540 480	540 480
50 602 Viltforvaltning	129 409	140 767	140 767	140 767	140 767
50 603 Fiskeforvaltning	42 683	44 604	44 604	44 604	44 604
50 604 Miljøvern	70 862	74 910	74 910	74 910	74 910
50 605 Kommunale skoger	2 334	2 440	2 440	2 440	2 440
50 833 Prosjekt bygg/teknisk	-269 965	-472 523	-472 523	-472 523	-472 523
50 800 Drift av lokaler og anlegg	577 489	577 489	577 489	577 489	577 489
50 801 Drift renhold	0	2 700	2 700	2 700	2 700
50 822 Drift av boliger (helse- og omsorgstjenesteloven)	218 088	227 902	227 902	227 902	227 902
50 826 Drift av nærvarmeanlegg Mjølnhus	57 131	59 703	59 703	59 703	59 703
50 834 Service og vedlikeholdsavtaler	941 841	984 223	984 223	984 223	984 223
50 835 Drift av Mølla bygg	-25 115	-25 115	-25 115	-25 115	-25 115
50 841 Drift av administrasjonslokaler	137 486	288 035	288 035	288 035	288 035
50 842 Drift av skolelokaler	1 935 438	2 402 688	2 402 688	2 402 688	2 402 688
50 843 Drift av barnehagelokaler	283 716	386 762	386 762	386 762	386 762
50 844 Drift av institusjonslokaler	418 338	581 678	581 678	581 678	581 678
50 845 Drift av ordinære utleieboliger	1 003 393	1 214 653	1 214 653	1 214 653	1 214 653
50 846 Drift av kommunale kulturbygg	73 689	160 684	160 684	160 684	160 684
50 847 Drift av kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	1 203 502	1 078 610	1 078 610	1 078 610	1 078 610
50 848 Drift av grøntanlegg	603 054	633 591	633 591	633 591	633 591
50 849 Drift av kirkebygg	115 440	143 962	143 962	143 962	143 962
50 850 Drift av kirkegårder	86 593	90 490	90 490	90 490	90 490
50 851 Drift av næringsbygg	450 823	471 110	471 110	471 110	471 110
50 852 Kommunale avgifter kommunale bygg	1 486 238	1 250 067	1 250 067	1 250 067	1 250 067
50 853 Energikostnader kommunale bygg	6 828 853	5 239 141	5 239 141	5 239 141	5 239 141
50 854 Renhold administrasjonslokaler	946 291	1 151 133	1 151 133	1 151 133	1 151 133
50 856 Renhold skolelokaler	3 246 902	3 700 590	3 700 590	3 700 590	3 700 590
50 857 Renhold barnehagelokaler	813 359	704 530	704 530	704 530	704 530

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
50 858 Renhold institusjonslokaler	1 177 023	1 063 224	1 063 224	1 063 224	1 063 224
50 859 Renhold kulturbygg	197 061	203 101	203 101	203 101	203 101
50 860 Renhold kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	632 727	669 343	669 343	669 343	669 343
50 861 Renhold Kirkebygg	5 130	5 361	5 361	5 361	5 361
50 863 Vaktberedskap bygg	712 500	712 500	712 500	712 500	712 500
50 864 Renhold Mølla	-42 041	-35 278	-35 278	-35 278	-35 278
50 865 Renovasjonsavgift kommunale bygg	0	1 034 550	1 034 550	1 034 550	1 034 550
Sum	37 316 878	40 350 577	40 350 577	40 238 077	40 238 077

Budsjettramme 2023 – 2027 – Vann, avløp, feiing og slam

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
50701 Vann	-3 697 447	-4 144 263	-4 144 263	-4 144 263	-4 144 263
50702 Avløp	-8 232 447	-8 897 938	-8 897 938	-8 897 938	-8 897 938
50704 Feiing	-5 429	-2 047	-2 047	-2 047	-2 047
50705 Slam	-6 535	-16 303	-16 303	-16 303	-16 303

6 Helse og velferd (60)

6.1 Virksomhetene

6.1.1 Om virksomheten

Virksomhetsområder

- Helse: Legetjenesten, Støttekontakter og Psykisk helse og rus
- Fengselshelsetjenesten
- Rehabilitering: gir tjenester til personer med funksjonsnedsettelse som har behov for helsehjelp, dagtilbud, bolig med heldøgns tjenester, avlastning, BPA og pårørendestøtte

6.1.2 Mål for 2024

- Sikre nødvendige og faglig forsvarlige helse og omsorgstjenester
- Kontinuerlig forbedring- og endringsarbeid for å møte fremtidens krav til bærekraftige helse og omsorgstjenester
- Legge til rette for digital og intern kompetanseutvikling
- Arbeide systematisk med HMS/internkontroll
- Økt fokus på tverrfaglig samhandling mellom de ulike virksomhetene og med eksterne samarbeidspartnere.

6.1.3 Satsingsområder

6.1.3.1 God helse og livskvalitet (FNs bærekraftsmål nr.3)

- Vurdere, tildele og utføre nødvendige og forsvarlige helse og omsorgstjenester etter Helse- og omsorgstjenesteloven
- Arbeide forebyggende og ha fokus på tidlig innsats
- Styrke tverrfaglig samhandling med interne og eksterne samarbeidspartnere
- Tilrettelegge for bærekraftige helse- og omsorgstjenester
- Fokus på brukermedvirkning

6.1.3.2 God utdanning (FNs bærekraftsmål nr.4)

Ikke relevant for virksomheten

6.1.3.3 Bærekraftige byer og lokalsamfunn (FNs bærekraftsmål nr.11)

Virksomheten må systematisk jobbe for å sikre tilstrekkelig tilgang til tilfredsstillende/trygge boliger til sårbare og vanskeligstilte på boligmarkedet.

6.1.4 Budsjetttramme 2024

Budsjetttramme 2023 - 2027

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
60 105 Legetjenesten	3 180 200	5 804 547	5 804 547	5 804 547	5 804 547
60 108 Fengselshelsetjeneste	-1 968 265	-1 914 100	-1 914 100	-1 914 100	-1 914 100
60 109 Legevakt	2 671 283	3 256 516	3 256 516	3 256 516	3 256 516
60 111 Norsk pasientskadeerstatning	231 388	241 800	241 800	241 800	241 800
60 112 Gjesteinnbyggeroppgjør fastlegeordningen	410 400	428 868	428 868	428 868	428 868
60 114 Norsk Helsenet	205 200	214 434	214 434	214 434	214 434
60 104 Treff 28	48 110	50 275	50 275	50 275	50 275
60 205 Psykisk helse	3 154 968	3 349 437	3 349 437	3 349 437	3 349 437
60 209 Boteknisk veiledning	37 895	0	0	0	0
60 206 Børkeveien 2	10 417 027	0	0	0	0
60 301 Frolandsveien 1019	7 473 792	8 729 814	8 729 814	8 729 814	8 729 814
60 302 BPA	9 754 079	12 701 013	12 701 013	12 701 013	12 701 013
60 303 Skotheia 21	3 701 108	4 806 212	4 806 212	4 806 212	4 806 212
60 304 Privat avlastning og støttekontakt	792 474	314 831	314 831	314 831	314 831
60 306 SFO - skoleskyss	256 500	268 043	268 043	268 043	268 043
60 307 Torskar	5 189 982	9 296 755	9 296 755	9 296 755	9 296 755
60 308 Private helse og omsorgstjenester	6 874 200	17 215 539	17 215 539	17 215 539	17 215 539
60 701 Omsorgsstønad	852 000	852 000	852 000	852 000	852 000
90 402 Toppfinansiering - Rehabilitering	-27 718 000	-19 664 810	-19 664 810	-19 664 810	-19 664 810
60 401 Sosialhjelp flyktninger	981 510	3 391 338	2 821 338	2 821 338	2 821 338
60 501 Kommunale NAV-tjenester	-1 450 683	-7 442 084	-7 800 084	-9 841 084	-8 868 084
60 502 Husleie - NAV - kommunal andel	506 613	529 411	529 411	529 411	529 411
60 503 Interkommunalt samarbeid økonomi- og gjeldsrådgivning	35 910	37 526	37 526	37 526	37 526
60 601 Kvalifiseringsprogram	330 211	120 211	120 211	120 211	120 211
60 602 Økonomisk sosialhjelp	2 975 665	3 280 938	3 280 938	3 280 938	3 280 938
60 102 Krisesenteret	804 025	787 956	787 956	787 956	787 956
60 103 Kriseteam	65 159	65 841	65 841	65 841	65 841
60 801 Administrasjon Helse og velferd	2 944 148	1 146 739	1 146 739	1 146 739	1 146 739
60 802 IKT - Agder avtale - Helse og velferd	2 145 566	2 941 541	2 941 541	2 941 541	2 941 541
60 803 Telenor telefoni - avtale - Helse og velferd	52 568	54 934	54 934	54 934	54 934
60 804 Lisenser, kontingenter, medlemskap og avtaler - Helse og	82 080	85 774	85 774	85 774	85 774

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
60 805 Avtale leasingbiler - Helse og velferd	191 111	210 161	210 161	210 161	210 161
60 902 Mølla Vekst - Aktiv i Froland	1 648 207	1 102 376	1 102 376	1 102 376	1 102 376
60 903 Mølla Vekst - VTA-plasser	699 544	731 024	731 024	731 024	731 024
60 904 Jobbklar	83 773	87 543	87 543	87 543	87 543
60 906 Avigo	130 121	135 976	135 976	135 976	135 976
60 907 Mølla Vekst - Dagtilbud	3 180 600	3 323 727	3 323 727	3 323 727	3 323 727
Sum	40 970 469	56 542 106	55 614 106	53 573 106	54 546 106

7 Familiens hus (70)

7.1 Virksomhetene

7.1.1 Om virksomheten

Familiens hus har følgende barnehager og tjenester under seg, til sammen 71,4 årsverk.

- **4 kommunale barnehager:**
 - Blakstadheia barnehage
 - Bliksåsen barnehage
 - Kringletoppen barnehage
 - Gårdsbarnehagen
- **Familiens hus har følgende tjenester under samme tak:**
 - Barneverntjenesten
 - Familieteam
 - Helsestasjonstjenesten
 - Barnehagekontor

7.1.2 Mål for 2024

Satsingsområder/mål for 2024:

Visjon for Familiens hus

- Familiens hus skal ha en åpen dør og være et samordnede tilbud for barn, unge og familier med fokus på forebyggende tiltak.

Vårt hovedmål for våre tjenester er: "**Bidrag til robusthet og evne til å ta bevisste valg**". Dette vil være en felles målsetting for alle tjenester i kommunen som arbeider med barn og unge. Den forebyggende planen vil synliggjøre dette arbeidet.

Barnehagene

Veien til robuste barn går igjennom trygg tilknytning til foreldre, personalet i barnehagene og et godt lag rundt barnet via:

- **Foreldresamtaler** i barnehagen.
Gjennomføres systematisk etter felles mal i alle barnehagene i Froland.
- Oppfølging av barns **fravær i barnehagen**.
Gjennomføres etter felles rutine for alle barnehagene i Froland.
- Felles satsning i hele kommunen på temaer angående robusthet og bevisste valg både på foreldremøter og tema i det pedagogiske arbeidet.

Helsestasjonen

- Hovedfokuset i arbeidet for å "bygge robuste barn og bevisste valg" vil være "**de 1000 første dagene**" som innebærer oppfølging i svangerskapet og i barnets 2 første leveår.
- **Livsmestring**. Bidra til at foreldre og barn tar gode valg knyttet til fysisk og psykisk helse med mål om å mestre livets utfordringer gjennom individuell veiledning og

undervisning.

- **Veiledning foresatte.** Veien til robuste barn og bevisste barn og foresatte går i stor grad gjennom foresatte. Vi vil ha tilbud om foreldreveiledningskurs i Trygghets sirkelen på "grønt nivå" for alle foresatte i Froland med barn fra 0-16 år.

Familieteam:

Målet er å få robuste barn gjennom robuste voksne ved å tilby:

- **Foreldreveiledning:** Utfordre tankemønster og praksis, gi verktøy til hverdagskompetanse/livsmestring for å ta ansvar/grep for eget liv.
- Skreddersy tjenesten etter den enkeltes behov – **finne den riktige hjelpeinstansen.**
- **Tid:** Lytte, skape god relasjon, nok tid til å forstå samspillet, sammenhengen og den faktiske utfordringen.

Barnevernstjenesten:

- Barnevernstjenesten er en **aktiv samarbeidspartner** i laget rundt sårbare barn og unge.
- Våre tiltak fører til **positiv endring** for sårbare barn og unge.
- Barnevernstjenesten har en **effektiv ressursutnyttelse.**

7.1.3 Satsingsområder

7.1.3.1 God helse og livskvalitet (FNs bærekraftsmål nr.3)

Familiens hus ønsker å være et hus som har en åpen dør som har samordnede tilbud for barn, unge og familier med fokus på forebyggende tiltak.

Innspill fra Familiens hus til kommuneplanens samfunnsdel:

- **Tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid i alt vårt forebyggende og helsefremmende arbeid**
- **Godt tverrfaglig samarbeid mellom virksomheter og avdelinger**
- **God tilgjengelighet i helsetjenestene fra starten av livet, gjennom barne- og ungdomsårene og hele voksenlivet**

Måloppnåelse for bedre helse og livskvalitet skal vi gjøre gjennom:

- Videreutvikle arbeidet i Familiens hus ved tettere samarbeid med andre tjenester. Dette gjøres ved faste møter og gode samarbeidsavtaler.
- Familiens hus jobber godt tverrfaglig og er kjent med hverandres tjenester.
- Kommunen skal styrke sitt forebyggende arbeid og tidlig innsats i hele oppvekstsektoren.
- Fortsatt tilby prosjekt **Mor i Norge-studien**, et hjemmebesøksprogram til sårbare førstegangsfødende.
- Implementering av BTI - Bedre tverrfaglig innsats. Dette skal sikre et system som fanger opp sårbare og utsatte barn.
- Kompetanseutvikling gjennom fagdager i Familiens hus og webinarer.
- God fordeling mellom private og kommunale barnehageplasser

7.1.3.2 God utdanning (FNs bærekraftsmål nr.4)

Mål hentet fra kommuneplanens samfunnsdel:

- **Tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid gjennom hele opplæringsløpet**
- **God overgang mellom barnehage, barnetrinn, ungdomstrinn og videregående**

Måloppnåelse gjøres gjennom:

- Ressursteam er et godt tilbud til alle barnehagene for tverrfaglig drøfting av barn som bekymrer.
- Alle barnehagene er med på prosjekt sammen med skolen gjennom Oppfølgingsordningen.
- Noen barnehager er med på kompetanseutvikling gjennom ReKomp. Regional ordning skal bidra til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling
- 2 av barnehagene er med på READ-prosjektet. Målet med prosjektet er å gi økt leseglede blant barn og unge, og støtte foreldres involvering i lesing.
- Plan for overgang barnehage-skole revideres en gang per år og legges ut på hjemmesiden.
- Samle alle planer for overganger i opplæringsløpet.

7.1.3.3 Bærekraftige byer og lokalsamfunn (FNs bærekraftsmål nr.11)

Froland kommune har nå høy befolkningsvekst, barnehageplanen gir en pekepinn på behov for etablering av nye plasser.

Vi har utvidet barnehagetilbudet med 1 avdeling på Blakstadheia barnehage i 2023.

Det planlegges en utvidelse av Kringletoppen barnehage i 2024.

7.1.4 Budsjetttramme 2024

Budsjetttramme 2023 - 2027

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
70 101 Administrasjon Familiens hus	2 297 531	1 712 557	1 712 557	1 712 557	1 712 557
70 104 IKT - Agder avtale - Familiens hus	1 249 868	1 771 137	1 771 137	1 771 137	1 771 137
70 105 Telenor telefoni - avtale - Familiens hus	58 653	61 292	61 292	61 292	61 292
70 106 Lisenser, kontingenter, medlemskap og avtaler - Familiens hu	366 066	382 540	382 540	382 540	382 540
70 107 Avtale leasingbiler - Familiens hus	63 024	65 860	65 860	65 860	65 860
70 201 Spesialpedagogisk hjelp	3 225 715	3 934 329	3 934 329	3 934 329	3 934 329
70 301 Eikely Barnehage	24 882 169	26 973 716	26 973 716	26 973 716	26 973 716
70 302 Froland musikkbarnehage	11 698 781	13 416 527	13 416 527	13 416 527	13 416 527
70 303 Gjestebarn andre kommuner	4 142 475	3 754 136	3 754 136	3 754 136	3 754 136
70 401 Kringletoppen barnehage	3 128 980	4 445 976	4 445 976	4 445 976	4 445 976
70 402 Blakstadheia barnehage	5 406 894	8 568 701	8 568 701	8 568 701	8 568 701
70 404 Gårdsbarnehagen	2 357 964	2 733 854	2 733 854	2 733 854	2 733 854
70 405 Bliksåsen barnehage	6 495 090	7 147 625	7 147 625	7 147 625	7 147 625
70 501 Barnevernstjenesten	3 995 542	4 920 385	4 920 385	4 920 385	4 920 385
70 502 Barnevernstiltak i familien	1 801 214	1 681 682	1 681 682	1 681 682	1 681 682
70 503 Barnevernstiltak utenfor familien	5 089 602	4 303 293	4 303 293	4 303 293	4 303 293
70 504 Barnevernvakta	235 980	180 032	180 032	180 032	180 032
70 505 Familieteam	1 257 215	2 365 375	2 365 375	2 365 375	2 365 375
70 601 Helsestasjon	3 261 179	3 589 888	3 589 888	3 589 888	3 589 888
Sum	81 013 942	92 008 905	92 008 905	92 008 905	92 008 905

8 Omsorg (80)

8.1 Virksomhetene

8.1.1 Om virksomheten

Virksomheten omfatter tjenestene:

- Administrasjon med virksomhetsleder, IKT rådgiver og merkantil ansatt.
- Froland alders- og sykehjem med til sammen 27 langtidsplasser, rehabilitering, avlastning- og korttidsplasser
- Fellestjenestene; kjøkken og vaskeri
- Hjemmesykepleien med sykepleietjenester til hjemmeboende
- Hjelpeordninger for hjemmet; hjemmehjelp og ambulerende vaktmester
- Koordinering og tildeling
- Dagsenter for hjemmeboende personer med demens
- Fysio- og ergoterapitjenesten
- Team Dalen

8.1.2 Mål for 2024

Virksomhetens visjon er "Trivsel, trygghet, mestring og kvalitet for alle"

De overordnede og langsiktige målene er basert på visjonen. Vi ønsker å skape trivsel og trygghet hos både de som gir og mottar tjenester, vi skal ha fokus på mestring og vi vil gi omsorgstjenester med høy kvalitet. Målene er mer utdypet i virksomhetsplanen som ligger på Froland kommune sine nettsider.

8.1.3 Satsingsområder

8.1.3.1 God helse og livskvalitet (FNs bærekraftsmål nr.3)

Virksomheten Omsorg har som hovedoppgave å gi våre innbyggere gode omsorgstjenester. Men på grunn av de demografiske utfordringene vi står ovenfor har vi mer og mer fokus på hvordan vi kan forebygge og utsette behovet for tjenester. To eksempler på tiltak er Hverdagsrehabilitering og Tiltakspakke demens. Vi samarbeider og tett med andre virksomheter med tanke på boligplanlegging, friskliv, frivillighet mm. I tillegg til å utsette behov for tjenester kan disse tiltakene og gi bedre livskvalitet, god helse og selvstendighet for den enkelte.

Vi ønsker å jobbe for at Froland skal bli et Aldersvennlig lokalsamfunn, der innbyggerne opplever tilhørighet, inkludering og trivsel. Vi må ha fokus på tidlig innsats samt helsefremmende og forebyggende aktivitet. Det er allerede flere tiltak i kommunens regi, men og hos frivillige organisasjoner. I videre arbeid angående dette temaet ønsker kommunen å få til et godt samarbeid med blant annet frivillige organisasjoner og næringslivet.

8.1.3.2 Bærekraftige byer og lokalsamfunn (FNs bærekraftsmål nr.11)

Bærekraft er et ord som ikke så ofte forbindes med Omsorgstjenester. Men i fremtiden må vi tenke bærekraftige løsninger for å klar å gi gode tjenester til våre innbyggere. Demografien vil som beskrevet utfordre oss både på det å få tak i nok faglært personell, men og å få tak i nok personell uavhengig av fagfelt. Det blir derfor viktig at vi jobber med hvordan vi rekrutterer og beholder våre ansatte og hvordan vi bruker kompetansen vår

riktig. Vi er med i TØRN, som er et nasjonalt prosjekt via KS, der vi skal jobbe med dette.

8.1.4 Budsjettramme 2024

Budsjettramme 2023 – 2027

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
60 106 Fysioterapitjenester	922 003	1 343 653	1 613 653	1 613 653	1 613 653
60 107 Ergoterapeut	868 734	804 570	804 570	804 570	804 570
61 111 Driftstilskudd fysioterapeuter	800 912	1 077 303	1 077 303	1 077 303	1 077 303
60 101 Smittevern	32 210	33 659	33 659	33 659	33 659
80 101 Administrasjon Omsorg	2 468 989	2 603 844	2 603 844	2 603 844	2 603 844
80 102 IKT - Agder avtale - Omsorg	1 998 042	2 831 994	2 831 994	2 831 994	2 831 994
80 103 Telenor telefoni - avtale - Omsorg	37 962	39 671	39 671	39 671	39 671
80 104 Lisenser, kontingenter, medlemskap og avtaler - Omsorg	168 478	176 059	176 059	176 059	176 059
80 201 Furutoppen dagsenter	981 326	1 034 555	1 034 555	1 034 555	1 034 555
80 301 Froland sykehjem - Felles	1 358 409	2 429 602	2 429 602	2 429 602	2 429 602
80 312 Froland sykehjem - Gul	6 817 665	7 163 255	7 163 255	7 163 255	7 163 255
80 313 Froland sykehjem - Grønn	6 754 376	6 952 279	6 952 279	6 952 279	6 952 279
80 314 Froland sykehjem - Avdeling 2	7 360 088	6 720 529	6 720 529	6 720 529	6 720 529
80 315 Froland sykehjem - Natte	2 783 296	3 096 597	3 096 597	3 096 597	3 096 597
80 316 Froland sykehjem - medikamenter	279 813	292 405	292 405	292 405	292 405
80 317 Froland sykehjem - medisinsk forbruksmateriell	470 902	492 093	492 093	492 093	492 093
80 318 Froland sykehjem - oppholdsbetaling	-3 702 873	-3 877 873	-3 877 873	-3 877 873	-3 877 873
80 319 Froland sykehjem - lisenser, kontingenter, medlemskap og avt	180 166	188 274	188 274	188 274	188 274
60 305 Team Dalen	5 560 393	7 210 793	7 210 793	7 210 793	7 210 793
80 401 Hjemmesykepleie	24 024 518	25 747 017	25 747 017	25 747 017	25 747 017
80 402 Hjemmesykepleie - medisinsk forbruksmateriell	214 535	224 189	224 189	224 189	224 189
80 403 Hjemmesykepleie - leasingbiler	428 132	737 908	737 908	737 908	737 908
80 404 Hjemmesykepleie - lisenser, kontingenter, medlemskap og avt	50 132	52 388	52 388	52 388	52 388
80 408 Team Furuvegen	5 630 000	3 456 463	3 456 463	3 456 463	3 456 463
80 409 Toppfinansiering hjemmesykepleien	0	-9 927 500	-9 927 500	-9 927 500	-9 927 500
80 501 Hjelpeordninger for hjemmet	1 456 661	1 443 989	1 443 989	1 443 989	1 443 989
80 502 Hjelpeordning for hjemmet - hjelpemiddelmonter	532 422	560 262	560 262	560 262	560 262
80 503 Trygghetsalarmer og responsentertjeneste trygghetsalarmer	169 290	176 908	176 908	176 908	176 908
80 601 Vaskeri og kjøkken	3 470 718	3 747 786	3 747 786	3 747 786	3 747 786
80 701 Østre Agder - Samhandlingsreform	101 409	105 972	105 972	105 972	105 972

Beskrivelse	Reg budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
80 702 Østre Agder - E-helse og velferdsteknologi	84 570	85 241	85 241	85 241	85 241
80 703 Norsk Helsenett	205 200	214 434	214 434	214 434	214 434
80 704 Østre Agder - FOU helse	41 040	42 887	42 887	42 887	42 887
80 801 Koordinering og tildeling	1 965 598	2 885 785	2 885 785	2 885 785	2 885 785
Sum	74 515 116	70 166 991	70 436 991	70 436 991	70 436 991